

Załącznik do uchwały
Nr XVIII/165/2004
z dnia 5.10.2004 roku

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY SOŚNICOWICE

ZPORR

Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju Regionalnego

Sośnicowice 2004

WSTĘP

1. OBSZAR I CZAS REALIZACJI PLANU ROZWOJU LOKALNEGO.....	5
2. AKTUALNA SYTUACJA SPOŁECZNO – GOSPODARCZA NA OBSZARZE OBJĘTYM WDRAŻANIEM PLANU.....	5
2.1 Położenie, powierzchnia	5
2.2 Środowisko przyrodnicze	8
2.3 Dziedzictwo kulturowe i turystyka	13
2.4 Zagospodarowanie przestrzenne	14
2.4.1 Uwarunkowania ochrony środowiska przyrodniczego	14
2.4.2 Infrastruktura techniczna	16
2.4.3 Własność nieruchomości	24
2.4.4 Stan obiektów dziedzictwa kulturowego	25
2.4.5 Identyfikacja problemów	26
2.5 Charakterystyka sfery gospodarczej	27
2.5.1 Podmioty gospodarcze i rynek pracy	27
2.5.2 Identyfikacja problemów	29
2.6 Charakterystyka sfery społecznej	30
2.6.1 Demografia	30
2.6.2 Bezrobocie	32
2.6.3 Bezpieczeństwo publiczne	34
2.6.4 Pomoc społeczna i ochrona zdrowia	34
2.6.5 Oświata	36
2.6.6 Podstawy społeczeństwa informacyjnego	36
2.6.7 Identyfikacja problemów	38
3. ZADANIA POLEGAJĄCE NA POPRAWIE SYTUACJI NA DANYM OBSZARZE ..	39
3.1 Celowość zadań planowanych do realizacji	39
3.2 Analiza SWOT	41
3.3 Zadania do realizacji	43
3.4 Hierarchia zadań przyjętych do realizacji	45
3.5 Inne proponowane formy aktywizacji społeczności lokalnej	46
4. REALIZACJA ZADAŃ I PROJEKTÓW	48
5. POWIĄZANIE PROJEKTÓW Z DZIAŁANAMI REALIZOWANYMI NA TERENIE MIASTA I GMINY SOŃNICOWICE	50
6. OCZEKIWANE WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘĆ PLANU ROZWOJU LOKALNEGO MIASTA I GMINY SOŃNICOWICE	51
7. PLAN FINANSOWY NA LATA 2004 – 2006	53
8. SYSTEM WDRAŻANIA PLANU ROZWOJU LOKALNEGO	56
9. MONITOROWANIE, OCENA I KOMUNIKACJA SPOŁECZNA	57
9.1 System monitorowania Planu Rozwoju Lokalnego	57
9.2 Sposoby oceny Planu Rozwoju Lokalnego	57
9.3 Sposoby inicjowania współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi	58
9.4 Public relation Planu Rozwoju Lokalnego	58

WSTĘP

Celem opracowania Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Sośnicowice jest ocena stanu istniejącego i możliwości jakie sobą przedstawia Gmina Sośnicowice, ustalenie kierunków rozwoju oraz wskazania praktycznych sposobów realizacji dla urzeczywistnienia głównego celu jakim jest poprawa poziomu życia społeczności lokalnej.

W czasie pracy nad Planem Rozwoju Lokalnego Gminy Sośnicowice kierowano się następującymi zasadami:

1. Przyjęto założenie utrzymania Gminy Sośnicowice jako jednostki administracyjnej.
2. Opracowanie niniejsze obejmuje okres od 2004-2006.
3. Akceptacja społeczna dla Planu – uznana została za warunek powodzenia jej realizacji.
4. Przy definiowaniu celów i zadań do realizacji przyjęto zasadę „zrównoważonego rozwoju”, rozumianego jako sytuacja, w której następuje polepszenie warunków życia społeczności lokalnej przy uwzględnieniu ograniczeń wynikających z możliwości ekosystemów.
5. Zasada hierarchizacji zadań i koncentracji na realizacji celów – najważniejsza ze względu na ograniczone zasoby Gminy.
6. Podtrzymywanie i rozwój inicjatyw lokalnych – „najważniejszym atutem Gminy są jej mieszkańcy”.
7. Pozytywne zmiany w Gminie powinny i będą się dokonywać głównie wysiłkiem jej mieszkańców.
8. Planowanie zawarte w Planie Rozwoju Lokalnego Gminy Sośnicowice jest procesem otwartym a nie sztywną koncepcją zbudowaną w określonym momencie. Proces planowania zawarty w Planie Rozwoju Lokalnego Gminy Sośnicowice nigdy się nie kończy, a w miarę realizacji określonych zadań i zmiany warunków zewnętrznych ulega modyfikacji i aktualizacji.
9. Głównym podmiotem Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Sośnicowice jest Burmistrz współpracujący z Radą Gminy. Burmistrz w formułowaniu i realizacji strategii współpracuje ze:
 - społecznością lokalną,
 - podmiotami gospodarczymi działającymi na terenie Gminy,
 - organizacjami społecznymi, które przyczynią się do zbudowania w gminie społeczeństwa obywatelskiego zdolnego do szybkiego organizowania się celem realizacji określonych zadań,
 - instytucjami pozarządowymi.

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Sośnicowice pozwoli na:

- ◆ określenie perspektywicznego kierunku rozwoju Gminy Sośnicowice
- ◆ koncentrację działań na zidentyfikowanych problemach strategicznych (priorytetach)

- ◆ wykorzystanie zidentyfikowanych szans i uniknięcie zagrożeń pojawiających się w ich otoczeniu
- ◆ ciągłość planowania i obserwację makro i mikro otoczenia
- ◆ optymalne wykorzystanie posiadanych środków i zasobów
- ◆ podporządkowanie celów podrzędnych celom nadrzędnym
- ◆ stymulacje zmian organizacyjnych oraz strukturalnych zmierzających do efektywności zarządzania i gospodarowania majątkiem Gminy

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Sośnicowice powinien być wykorzystany jako szeroka platforma współdziałania i współodpowiedzialności wszystkich podmiotów takich jak: samorząd gminny, powiatowy i wojewódzki, administracja rządowa, administracja specjalna, podmioty gospodarcze, organizacje społeczne itp.

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Sośnicowice wskazuje na atrakcyjny wizerunek przyszłości Gminy przyciągający kapitał lokalny, powiatowy, wojewódzki, krajowy i zagraniczny oraz pobudza inicjatywność i przedsiębiorczość własnej społeczności. Jest również podstawą formułowania polityki przestrzennej oraz zadań i programów przypisanych konkretnym wykonawcom. Jako zbiór informacji mobilizuje społeczność lokalną wokół kluczowych zadań, zmierzających do poprawy poziomu życia ludności.

Opracowanie niniejsze ma charakter praktyczny. Rozwój Gminy jako samorządowej organizacji o wielorakim charakterze i funkcjach może odbywać się w oparciu o realizację celów długofalowych oraz celów bieżących. Rozwój ten musi być oparty na świadomym i perspektywicznym planowaniu – wówczas możliwe jest osiągnięcie przy określonych uwarunkowaniach zewnętrznych i wewnętrznych optymalnych warunków życia lokalnej społeczności. Podstawą do tego typu działań i zarządzania jest „Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Sośnicowice”.

Plan Rozwoju Lokalnego jest kolejnym, po Strategii Rozwoju i Wieloletnim Planie Inwestycyjnym, kompleksowym dokumentem wymaganym w przypadku ubiegania się o środki strukturalne. Obowiązek posiadania tegoż dokumentu nakłada Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego 2004 –2006. Cezura czasowa Planu obejmuje lata 2004 – 2006.

Podstawą w pracach nad dokumentem były, przede wszystkim, Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Sośnicowice 2001 – 2012, Wieloletni Plan Inwestycyjny, Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Sośnicowice oraz Program Ochrony Środowiska Gminy Sośnicowice.

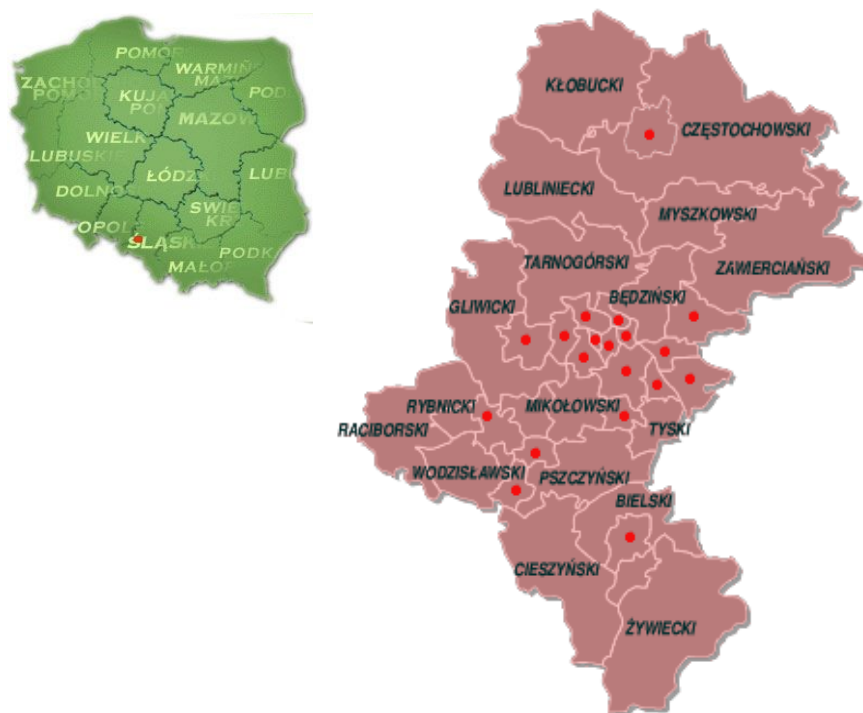
1. OBSZAR I CZAS REALIZACJI PLANU ROZWOJU LOKALNEGO

Obszarem realizacji Planu Rozwoju Lokalnego będzie Miasto i Gmina Sośnicowice. Plan Rozwoju Lokalnego obejmuje lata 2004 – 2006.

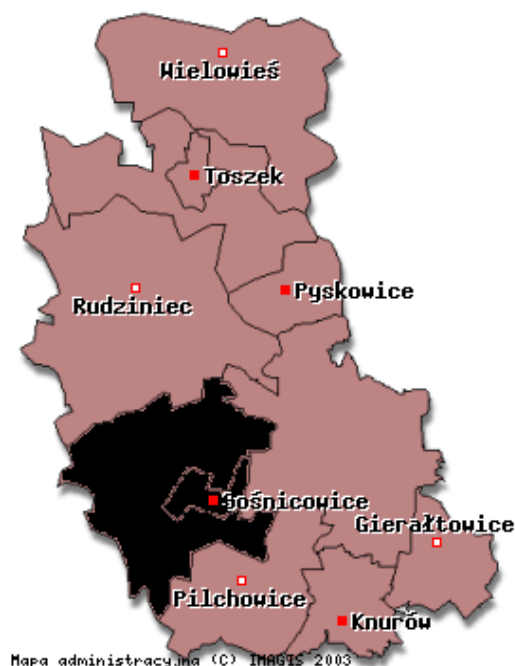
2. AKTUALNA SYTUACJA SPOŁECZNO – GOSPODARCZA NA OBSZARZE OBJĘTYM WDRAŻANIEM PLANU

2.1 Położenie, powierzchnia

Gmina Sośnicowice położona jest w południowo-zachodniej części województwa śląskiego, w powiecie gliwickim, w niewielkiej odległości od stolicy powiatu Gliwic. Od zachodu Gmina graniczy z powiatem kędzierzyńsko-kozielskim (województwo opolskie) a od południowego zachodu z powiatem raciborskim.

Rys. 1 Położenie powiatu gliwickiego na tle województwa śląskiego

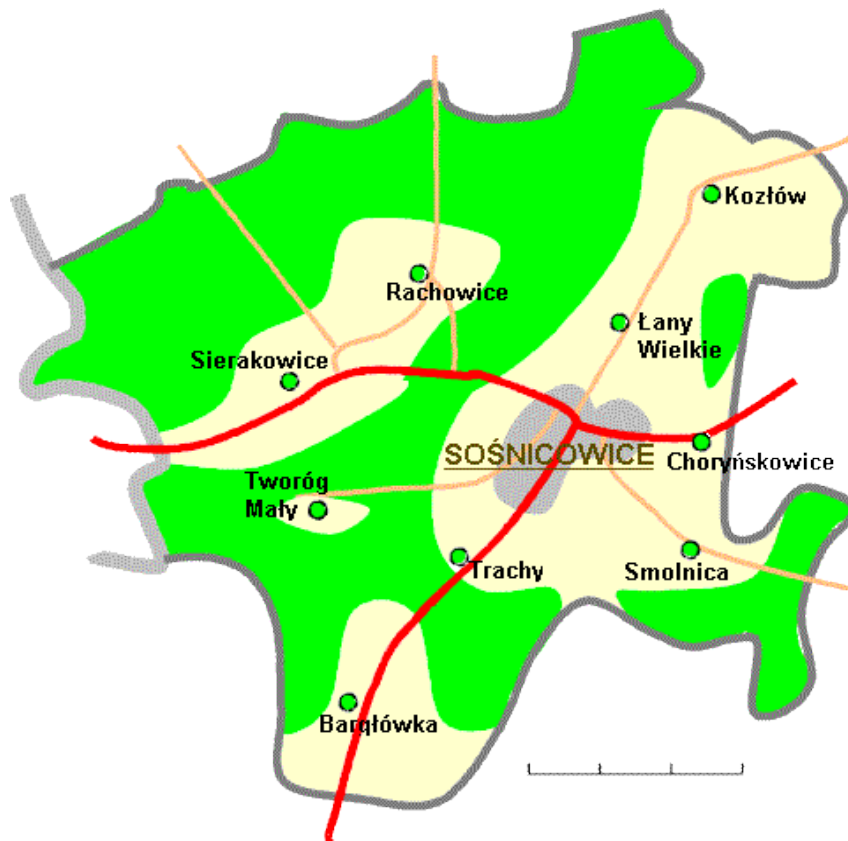
Rys. 2 Położenie Miasta i Gminy Sośnicowice na tle powiatu gliwickiego

Malownicze tereny Gminy położone są na pograniczu Niziny i Wyżyny Śląskiej, na obszarze wielkiego kompleksu leśnego, między Opolszczyzną a Górnym Śląskiem. Część Gminy stanowi Park Krajobrazowy Cystersów, który wraz z otuliną jest obszarem o najwyższych wartościach przyrodniczych i kulturowych, objętym ochroną prawną.

Przez północno wschodnią część Gminy przebiega droga o ważnym znaczeniu komunikacyjnym – autostrada A4, na odcinku Kleszczów – Sośnica. Ponadto w trakcie realizacji jest zjazd z autostrady, stanowiący połączenie z drogą krajową 408 Kędzierzyn – Koźle – Gliwice. W przyszłości planowana jest również budowa Miejsc Obsługi Podróżnych.

Korzystna lokalizacja, bliskie sąsiedztwo aglomeracji katowickiej oraz dobrze rozwinięta sieć komunikacyjna są głównymi czynnikami sprzyjającymi rozwojowi gospodarczemu Gminy.

Gmina Sośnicowice jest gminą wiejsko – miejską zajmującą obszar 116,32 km² (Rys. 3 ilustruje obszar Gminy Sośnicowice). Cechą charakterystyczną przestrzeni Gminy Sośnicowice jest przeważająca w niej powierzchnia lasów (59 % całej powierzchni), wśród których usytuowane jest miasto Sośnicowice, natomiast 35 % powierzchni terenu Gminy stanowią użytki rolne.

Rys. 3 Obszar Gminy Sośnicowice

Teren Gminy obejmuje 9 jednostek strukturalnych, w skład których wchodzi: miasto Sośnicowice i 8 sołectw:

- ◆ Bargłówka
- ◆ Kozłów
- ◆ Łany Wielkie
- ◆ Sierakowice
- ◆ Smolnica
- ◆ Trachy
- ◆ Tworóg Mały
- ◆ Rachowice

Gminy sąsiednie:

- ◆ miasto Gliwice (gmina miejska, obszar 134 km², ludność 204820)
- ◆ gmina Pilchowice (gmina wiejska, obszar 70,7 km², ludność 10140)
- ◆ miasto i gmina Kuźnia Raciborska (gmina miejsko – wiejska, obszar 127 km², ludność 12500)
- ◆ gmina Bierawa (gmina miejsko – wiejska w województwie opolskim)
- ◆ gmina Rudziniec (gmina wiejska, obszar 160,4 km², ludność 10603)

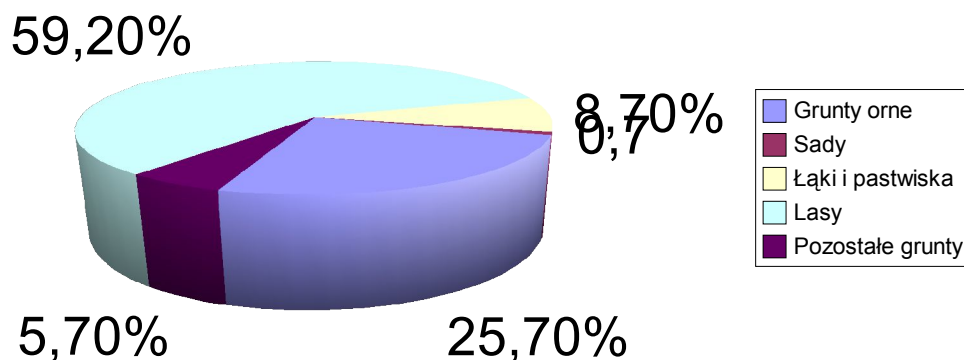

Tab. 1 Struktura użytkowania i zagospodarowania terenów na obszarze miasta i Gminy Sosnowice

NAZWA JEDNOSTKI	POWIERZCHNIA OGÓŁEM		Procentowy udział powierzchni terenów w obszarze miasta i sołectw		
	ha	% powierz. gminy	Zainwestowane	Rolne	Leśne
<i>Sosnowice</i>	1.168	10,1	14,5	73,5	12
<i>Bargłówka</i>	821	7,1	8,3	70,9	20,8
<i>Kozłów</i>	663	5,7	16,6	70,1	13,3
<i>Łany Wielkie</i>	618	5,3	7,7	62,3	30
<i>Rachowice</i>	2.869	24,7	1,9	13,1	85
<i>Sierakowice</i>	2.564	22	4,1	29	66,9
<i>Smolnica</i>	1082	9,3	16,8	14,2	69
<i>Trachy</i>	1509	12,9	4,6	27,6	67,8
<i>Tworóg Mały</i>	338	2,9	6,6	40,4	53
Miasto i Gmina	11.632	100	7	35	59

Źródło: Urząd Miejski w Sosnowicach

Miasto i Gmina Sosnowice pod względem powierzchni (11 632 ha) znajduje się na czwartym miejscu w powiecie gliwickim, po mieście Gliwice i gminach: Rudziniec i Wielowieś.

Rys. 4 Struktura użytkowania gruntów w Mieście i Gminie Sosnowice

2.2 Środowisko przyrodnicze

Walory krajobrazowo – przyrodnicze

Gmina Sośnicowice charakteryzuje się wysokim standardem czystości środowiska na tle województwa śląskiego oraz brakiem oddziaływań górniczych na powierzchnię terenu. Tereny rolnicze oraz niezainwestowane stanowią 35 % ogólnej powierzchni Gminy, natomiast pozostałą część tj. 58 % zajmują lasy. Wysoka w skali regionu atrakcyjność krajobrazu przyrodniczego Gminy, którego głównym walorem jest kameralne, wśród polan leśnych usytuowanie jednostek osadniczych oraz licznych obiektów o dużych walorach historycznych i kulturowych świadczących o średniowiecznym rodowodzie miasta Sośnicowice i wsi sołeckich. Cechą charakterystyczną przestrzeni Gminy Sośnicowice jest przeważająca w niej powierzchnia lasów, wśród których usytuowane są miasto Sośnicowice oraz łączące się z nim zabudową wsie sołeckie: Łany Wielkie i Trachy oraz wyodrębnione otaczającymi je polami i lasami wsie sołeckie: Kozłów, Smolnica, Bargłówka, Tworóg Mały, Sierakowice i Rachowice. Gmina Sośnicowice leży w otulinie Parku Krajobrazowego Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich. Jest to obszar o najwyższych wartościach przyrodniczych i kulturowych objęty ochroną prawną.

Wody powierzchniowe

Przeważająca część Gminy Sośnicowice położona jest w obrębie zlewni rzeki Bierawki, natomiast krańce północne leżą w zlewni Kłodnicy a południowe w zlewni rzeki Rudy. Bierawka, Kłodnica i Ruda są dopływami rzeki Odry.

Główne rzeki i potoki to:

Rzeka Bierawka

Dane charakterystyczne rzeki:

- długość całkowita 38,5 km (7,5 km na terenie Gminy Sośnicowice)
- przepływ średni niski SNQ 0,59 m³/s (przekrój w Leboszowicach)

Dopływy rzeki Bierawki:

- potok Sierakowicki o długości ok. 9,5 km
- potok Sośnicowicki o długości ok. 7,0 km

Przez teren Gminy przepływa również potok Kozłówka, który jest dopływem Kłodnicy.

Bierawka na całej długości prowadzi wody pozaklasowe (wg danych Śląskiego Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach) i należy do najbardziej zanieczyszczonych rzek województwa Śląskiego. Jakość wód Bierawki kształtuje się pod wpływem zrzutów słonych wód kopalnianych i ścieków bytowo-gospodarczych. Główne źródła

zanieczyszczeń to ośrodki miejsko-przemysłowe: Knurów, Czerwionka-Leszczyny oraz zlokalizowane na terenie zlewni kopalnie węgla kamiennego.

Na terenie Gminy znajdują się także stawy hodowlane oraz zbiorniki wodne – wyrobiska po eksploatacji żwiru o pow. 3 ha, które są dzierżawione i użytkowane przez Koło Wędkarzy. Występują także liczne drobne oczka wodne o charakterze rekreacyjnym.

Wody podziemne

Na terenie Gminy występują zasoby wód podziemnych w utworach geologicznych trzecio- i czwartorzędowych. Czwartorzęd wykształcony jest w postaci piasków drobnoziarnistych, żwiru i glin pylasych. Grubość tych osadów kształtuje się od kilku do kilkudziesięciu metrów. Trzeciorzęd reprezentowany jest warstwami, o różnej grubości piasków drobnoziarnistych, średnioziarnistych i gruboziarnistych, oraz ilów i mułowców. Warstwy wodonośne występują w utworach porowych zarówno czwarto- i trzeciorzędowych oddzielonych są między sobą warstwami ilowców.

Centralne i zachodnie tereny Gminy znajdują się w zasięgu trzeciorzędowego Użytkowego Poziomu Wód Podziemnych (UPWP) Tr₁ – Kuźnia Raciborska, natomiast wschodnie krańce obejmuje czwartorzędowy UPWP Q₁-Rejonu Górnej Odry.

Do celów zaopatrzenia Gminy w wodę wykorzystuje się zasoby wód zalegających przede wszystkim w utworach trzeciorzędowych Charakterystykę poszczególnych studni przedstawia tabela 4.

Ujmowana woda głębinowa posiada ponadnormatywne zawartości żelaza i manganu, dlatego przed podaniem do sieci wodociągowej wymagane jest jej uzdatnienie.

Tab. 4 Charakterystyka studni głębinowych na terenie Gminy Sośnicowice

Lp	Nr studni	Rodzaj utworu geologicznego	Głębokość studni [m]	Miąższość warstwy wodonośnej [m]	Zasoby eksploatacyjne wg pozwolenia wodnoprawnego		Uwagi
					Wydajność [m ³ /h]	Depresja [m]	
1	2	3	4	5	6	6	7
Miasto Sośnicowice							
1	S-I*	trzeciorzędowy	71	10 - 12	32,0	18,6	
2	S-II*	trzeciorzędowy	71	10 - 12	15,0	10,2	rezerwowa
3	S-IIbis*	trzeciorzędowy	71	10 - 12	15,0	19,5	
4	Nr1**	trzeciorzędowy	b.d.	b.d.	5,4	7,0	
5	S-1***	trzeciorzędowy	72	12,8	4,8	7,75	
sołectwo Sierakowice							
6	H-1bis*	trzeciorzędowy	54,8	b.d.	41,8	9,0	
7	H-2*	trzeciorzędowy	33,2	b.d.	38,0	11,0	nieczynna
8	S/79****	czwartorzędowy	32,5	5	13,0	4,0	
sołectwo Rachowice							
9	SR-2*	trzeciorzędowy	51	10	27,0	13,4	rezerwowa
10	SR-3*	trzeciorzędowy	51	10	43,0	10,0	
sołectwo Smolnica							
11	S-1*	trzeciorzędowy	b.d.	b.d.	29,6	9,88	nieczynna
12	S-2*	trzeciorzędowy	b.d.	b.d.	32,5	9,0	

¹ Według danych z operatów wodnoprawnych

b.d. - brak danych

* - właściciel Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Sośnicowicach

** - właściciel Ernest i Maria Majnusz, Hotel SILVIA

*** - właściciel Grzegorz i Bogusława Kurdziel

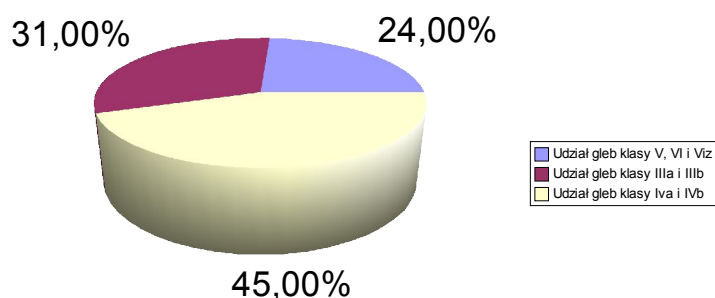
**** - właściciel PW „AGRO MAS Sp. z o.o. w Sośnicowicach

Gleby

W Gminie Sośnicowice przeważającą część terenów zajmują lasy 59% powierzchni całej Gminy, natomiast 35 % powierzchni Gminy zajmują użytki rolne. Użytki rolne stanowią 35% powierzchni terenu Gminy z tego 25,6% to grunty orne, 9,6% to powierzchnia zajmowana przez łąki i pastwiska

Na terenie Gminy Sośnicowice występują głównie gleby bielcowe, pseudobielcowe, brunatne wyługowane, oraz czarne ziemie, w niewielkich ilościach występują również gleby mułowo – torfowe.

W wierzchnich warstwach gleb bardzo lekkich występują piaski słabogliniaste i luźne, w glebach lekkich występują piaski gliniaste, natomiast w glebach lekko średnich występują piaski gliniaste i gliny lekkie pylaste.

Rys. 5 Procentowy udział klas gleb bonitacyjnych na terenie Gminy Sośnicowice

Grunty zdewastowane wymagające rekultywacji występują w Gminie w ilości 61 ha z czego 23% to tereny zdewastowane zaś pozostała ich część 47 ha to tereny zdegradowane.

Na terenie Gminy Sośnicowice w 2001 roku została zakończona rekultywacja części gruntów składowiska odpadów pogórnich „Smolnica” po likwidacji Zakładu Odzysku Węgla w Trachach o łącznej powierzchni 12,24 ha. Grunty te zostały uprzednio wyłączone z produkcji rolniczej i przeznaczone na składowisko odpadów górniczych natomiast obecnie teren składowiska został rekultywowany poprzez zalesienie.

Powietrze

Podstawowym źródłem zanieczyszczeń powietrza jest emisja substancji toksycznych pochodzących z procesów spalania paliw stałych, ciekłych i gazowych w celach energetycznych i technologicznych.

Zanieczyszczenie powietrza na terenie Miasta i Gminy Sośnicowice spowodowane jest głównie przez następujące czynniki:

- emisja pochodząca ze źródeł punktowych i powierzchniowych
- duże zagęszczenie zabudowy (niska emisja, utrudnione warunki rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń)
- gęstą sieć dróg
- emisję transgraniczną (spoza terenu Gminy)

Głównymi źródłami emisji zanieczyszczeń są źródła emisji niskiej związanej z eksploatacją w okresie zimowym niskosprawnych palenisk węglowych z kotłowni wbudowanych w domach mieszkalnych i użyteczności publicznej. Główną przyczyną emisji pyłów i szkodliwych związków jest stosowanie do opalania tych obiektów mułu węglowego bądź najtańszych gatunków węgla silnie zapozielonych i zasiarczonych.

2.3 Dziedzictwo kulturowe i turystyka

Z uwagi na atrakcje turystyczne, walory historyczno-kulturowe, dużą lesistość, malownicze ukształtowanie terenu, nieskażone środowisko oraz gościnność mieszkańców, pobyt na terenie Gminy Sośnicowice zadowoli zarówno aktywnych, młodych ludzi, jak też rodziny z dziećmi i szukających spokoju od zgiełku dnia codziennego.

W ciągu swej kilkusetletniej historii, Sośnicowice były zawsze jednym z najmniejszych miasteczek, nie tylko na ziemi gliwicko-toszeckiej, ale także na całym Śląsku. W związku z tym, że miasteczko rozwijało się na uboczu głównego okręgu przemysłowego, konkurencją sąsiednich Gliwic, oraz licznym zniszczeniom na skutek pożarów i wojen, jakim w ciągu wieków ulegało, wielokrotnie podejmowano próby jego zdegradowania do rzędu osady wiejskiej. Jednakże dzięki zdecydowanej woli i postawie mieszkańców Sośnicowic, zawsze w końcu powracały one do statusu miasta.

Już w połowie XIX wieku Sośnicowice zaliczano obok Toszka, do najmniejszych miast na obszarze górnośląskim, ponieważ liczyły one poniżej 1,8 tys. mieszkańców. Najstarsze zachowane wzmianki źródłowe dotyczą Smolnicy (1228 r.), oraz przysiółka w pobliżu Trach - Nowej Wsi (1226 r.). Pozostałe miejscowości, tj. Sośnicowice, Sierakowice, Rachowice, Kozłów, Łany Wielkie, wzmiankowane są dopiero na przełomie XIII i XIV wieku. Natomiast w skład samych Sośnicowic, jako "przedmieścia", zalicza się Polską Wieś, leżącą przy drodze do Tworogu Małego. Poza tym posiadają kilka osad kolonijnych, przy czym jedynie leżąca w pobliżu Trach Kuźniczka, ma osobną nazwę.

Na terenie Gminy istnieje szereg obiektów oraz terenów o wybitnych wartościach historycznych, kulturowych, przyrodniczych oraz turystycznych.

Godny szczególnej uwagi jest zbudowany w 1755 r. późnobarokowy pałac. Ma on kształt podkowy i stoi na fundamentach średniowiecznego zamku. Zdobia go wczesnobarokowe dekoracje. Obecnie mieści się w nim Dom Pomocy Społecznej dla Dziewcząt. Niezwykły urok mają zabytkowe kapliczki, krzyże przydrożne oraz głązy narzutowe. Przy bocznym wejściu do datowanego na 1447 r. kościoła pod wezwaniem św. Jakuba znajduje się wykuty z piaskowca krzyż pokutny. Między Sierakowicami a Tworogiem Małym, wśród lasów stoi XVIII-wieczna kapliczka (p.w. św. Marii Magdaleny). Na południe od Łanów Wielkich zobaczymy wczesnośredniowieczny kurhan, a na nim barokowy ołtarzyk z 1780 r. W Kozłowie, na kościelnej wieży wisi jeden z najstarszych na Śląsku dzwonów (1417 r.). Jego dźwięk już przed wojną rozbrzmiewał w radiu - zawsze o godzinie 12:00. Na uwagę zasługują też hałdy po kopalni rudy darniowej żelaza (z połowy XIX wieku) oraz fragmenty kanałów kuźniczych w

Trachach - Kuźniczce. W lesie między Kozłowem a Rachowicami stoi obelisk lekarza, księcia raciborskiego i etnografa w jednej osobie - Juliusza Rogera. Obelisk ten może być jednym z ciekawszych punktów rowerowej wycieczki. Dukty leśne wytyczają naturalne szlaki dla rowerzystów. Mają oni wówczas przyjemność bliskiego obcowania z dziką przyrodą (sarny, jelenie, dziki, zające).

2.4 Zagospodarowanie przestrzenne

2.4.1 Uwarunkowania ochrony środowiska naturalnego

Elementami tworzącymi i wpływającymi na stan środowiska, oddziałując na wody powierzchniowe i gruntowe, powietrze atmosferyczne, gleby oraz otoczenie przyrodnicze, są sieci wodociągowe i kanalizacji sanitarnej wraz z oczyszczalnią ścieków. Składowymi są także gospodarka odpadami stałymi oraz wykorzystywane źródła energii, szczególnie w zakresie ogrzewnictwa. Gmina Sośnicowice w zakresie ochrony środowiska posiada już istotne osiągnięcia, chociaż wiele zadań pozostaje w sferze programowania i niezbędnej realizacji.

Oczyszczalnia ścieków

Miasto i Gmina Sośnicowice posiada własną mechaniczno - biologiczną oczyszczalnię ścieków oddaną do użytkowania w roku 2000. Oczyszczalnia obsługuje 184 budynki (w tym 19 komunalnych) oraz 24 budynki użyteczności publicznej w Mieście Sośnicowice. Przepustowość oczyszczalni wynosi $Q_{dsr}=200 \text{ m}^3/\text{d}$, obecnie jest ona obciążona w ok. 75 %, do oczyszczalni dopływa ok. 150 m^3/d ze 184 budynków. Odbiornikiem ścieków oczyszczonych jest potok Sośnicowicki w km 4+218.

Gospodarka odpadami

Gospodarkę odpadami komunalnymi na terenie Gminy Sośnicowice reguluje Uchwała Nr 36/167/98 Rady Miejskiej w Sośnicowicach z dnia 6 lutego 1998 w sprawie: utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Sośnicowice.

Wywozem odpadów stałych oraz selektywną zbiórką odpadów z terenu Gminy zajmuje się Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Sośnicowicach. ZGKiM posiada ręczną linię doczyszczającą do surowców wtórnych oraz prasę do tworzyw sztucznych. Bilans wytworzonych odpadów komunalnych w 2003 roku ilustruje tabela 6.

Gmina Sośnicowice opiera system unieszkodliwiania odpadów poprzez lokowanie ich na składowisku zlokalizowanym na terenie sołectwa Trachy. Składowisko zostało uruchomione w

1993 roku, jest to składowisko odpadów obojętnych. Powierzchnia całkowita wynosi 1 ha, a powierzchnia wykorzystana 0,7 ha. Pojemność całkowita – 5800 Mg, a pojemność wykorzystana – 4200 Mg. Ilość odpadów nagromadzonych na koniec 2003 roku wynosiła 10176,01 Mg. Przewidywany rok zakończenia eksploatacji składowiska planowany jest na 2009 rok, rekultywacja będzie przebiegała w kierunku leśnym.

Tab.6 Bilans odpadów komunalnych zebranych z terenu Gminy Sośnicowice w 2003 roku

Źródło odpadów	Ilość [Mg]
Odpady komunalne zmieszane	
- od ludności	512,05
- infrastruktura	492,82
Odpady z ogrodów, parków w tym cmentarzy	83,71
Pozostałe	168,92
Razem	1 257,5
Odpady segregowane	
szkło	21,83
metal	0,51
tworzywa sztuczne	3,86
Razem	26,2

Na terenie Gminy prowadzi się ponadto selektywną zbiórkę surowców wtórnych. Zgodnie z uchwałą Nr V/30/2003 Rady Miejskiej w Sośnicowicach z dnia 19.02.2003 roku właściciele posesji zobowiązani są do selektywnej zbiórki odpadów (szkło, metal i tworzywo sztuczne). Zbiórka odpadów segregowanych jest finansowana z funduszu gminnego i obejmuje obecnie 100 % mieszkańców Gminy. W wyniku selektywnej zbiórki odpadów w 2003 roku zebrano łącznie 26,2 Mg odpadów (Tab 6).

Odpady te zostały przekazane do specjalistycznych zakładów recyklingowych. Szkło jest przekazywane do Huty Szkła w Orzeszu, metale są przekazywane do Punktu skupu surowców wtórnych w Sośnicowicach (ul. Kozielska 14) natomiast tworzywa sztuczne są przekazywane do POLOWAT z Bielska-Białej (uprzednio są one segregowane i prasowane na terenie ZGKiM).

Na terenie Miasta i Gminy Sośnicowice pojawiają się dzikie wysypiska odpadów, które są systematycznie likwidowane przez Urząd Miejski w ramach utrzymania czystości i porządku w Gminie. Dzikie wysypiska powstają najczęściej na obrzeżach Gminy (w roku 2003 zlokalizowano i zlikwidowano 4 miejsca nielegalnego składowania odpadów, z których łącznie usunięto około 200 m³ odpadów, tj. ok 46 Mg).

2.4.2 Infrastruktura techniczna

Infrastruktura techniczna jest tym elementem w układzie urbanistycznym miasta, który spaja wszystkie inne jego składniki w całość. W jej skład wchodzi zarówno wszelkiego rodzaju sieci uzbrojenia terenu, jak również stan układu komunikacyjnego.

Drogi

Gmina Sosnowice posiada dogodne połączenia drogowe z Gliwicami, Kędzierzynie-Koźle oraz Raciborzem. Przez teren Miasta i Gminy przebiegają drogi wojewódzkie, powiatowe i gminne.

- 1) drogi wojewódzkie - stanowią one połączenia z innymi miastami w regionie, a więc kształtują tym samym rozwój lokalnej przestrzeni gospodarczej. Na terenie Miasta i Gminy Sosnowice istnieją 2 drogi wojewódzkie przebiegające przez 4 miejscowości.

Tab 6 Drogi wojewódzkie w Gminie Sosnowice

<i>Lp.</i>	<i>Miejscowość</i>	<i>Ulica</i>	<i>Numer drogi</i>
1	Sosnowice	Kozielska	408
2		Gliwicka	408
3		Raciborska	919
4	Sierakowice	Kozielska	408
5	Trachv	Raciborska	919
6	Bargłówka	Raciborska	919

Źródło: Urząd Miejski w Sosnowicach

- 2) drogi powiatowe – na terenie Miasta i Gminy Sosnowice jest ich 15 (tabela 7).

Tab 7 Drogi powiatowe w Gminie Sosnowice

<i>Lp.</i>	<i>Miejscowość</i>	<i>Ulica</i>
1	Sosnowice	Łabedzka
2		Powstańców
3		Parkowa
4		Smolnicka
5	Kozłów	Łabedzka
6		Młwńska
7	Łany Wielkie	Łabedzka
8	Rachowice	Wiejska
9		Rachowicka
10	Sierakowice	Rachowicka
11		Tworogowska
12	Smolnica	Wiejska
13		Leboszowska
14	Trachv	Nowowiejska
15	Tworóg Mały	Wiejska

Źródło: Urząd Miejski w Sosnowicach

- 3) drogi gminne – na terenie Miasta i Gminy Sośnicowice istnieje 88 dróg gminnych o łącznej długości 70 534 m, zajmujących 391 449,2 m² powierzchni. Na terenie Gminy występują także drogi polne oraz leśne, a także drogi które stanowią dojazdy do pól i zagród rolniczych usytuowanych poza głównymi ciągami drogowymi.

Tab 8 Drogi gminne w Gminie Sośnicowice

<i>Lp.</i>	<i>Miejscowość</i>	<i>Ulica</i>	<i>Długość w m.b.</i>	<i>Powierzchnia w m²</i>
1	Sośnicowice	Dolna	339	1525.5
2		Młwńska	542	2707
3		Kościuszki	356	2484.9
4		Szkolna	580	3021
5		Kościelna	176	1164
6		Kasztanowa	783	6165.5
7		Stvczvńskiego	889	4679.5
8		Jagiellońska	319	2392.5
9		Ligonia	112	990.5
10		Szafranka	588	2667.3
11		Lomov	119	916.3
12		Arki Bożka	98	686
13		Bema	92	641.1
14		Korfantego	b.d.	b.d.
15		Polna	b.d.	b.d.
16		Zielona	b.d.	b.d.
17	Bargłówka	Stara	300	3000
18		Kopanińska	800	4530
19		Polna	697	2655.4
20		Tworogowska	733	4031.5
21		Dolna	399	1795.5
22		Przedszkolna	265	1322.5
23		Górna	1516	7226
24	Kościelna	1900	8550	
25	Kozłów	Ułańska	1670	10855
26		Średnia	1759	10319
27		Polna	980	4256.5
28		Krótką	120	840
29		Marcina	1695	9823
30		Poprzeczna	135	810
31		Podlesie	1071	5887.5
32		Mała-(Strażacka)	200	900

<i>Lp.</i>	<i>Miejscowość</i>	<i>Ulica</i>	<i>Długość w m.b.</i>	<i>Powierzchnia w m²</i>
33	Rachowice	Leśna	b.d.	b.d.
34		BN	3970	16020
35		Miła	156	1482
36		Skowronków	b.d.	b.d.
37		Piekna	863	3484
38		Polna	384	1728
39		Zielona	365	1277.5
40		Boczna	94	564
41		Pogodna	759	4466
42		Krótką	130	702
43	Łany Wielkie	Polna	875	3937.5
44		Wiejska	2471	16410.5
45		Wesoła	1720	8152.5
46		Boczna	300	1500
47	Sierakowice	Krótką	443	2416
48		Pocztowa	226	1084.8
49		Strażacka	116	580
50		Długa	652	2934
51		Lipowa	220	1320
52		Wiejska	1362	8853
53		Polna	2750	17963
54		Leśna	587	3762
55		Kasztanowa	1672	9997
56		Górna	249	871.5
57		Skotnicka	207	1138.5
58		BN	4286	23573
59		BN	1685	10110
60		Szeroka	310	1860
61	Waska	180	900	
62	Boczna	98	683	
63	Osiedlowa	198	1188	
64	Smolnica	Łęgowska	2120	11358.6
65		Smolnicka	425	1497.5
66		Debowa	770	4265
67		Bierawki	1380	7695
68		Graniczna	1510	9362
69		Szkołna	466	3967.5
70		Leśna	626	2857
71		Ceramików	b.d.	b.d.
72		Klonowa	b.d.	b.d.
73		Brzozowa	b.d.	b.d.

<i>Lp.</i>	<i>Miejscowość</i>	<i>Ulica</i>	<i>Długość w m.b.</i>	<i>Powierzchnia w m²</i>
74	Trachy	Kuźniczka	1200	6000
75		Osiedlowa	239	1601.3
76		Leboszowska	640	4705
77		Wolności	330	1485
78		Rocha	240	1496
79		Zamoiska	650	4207.5
80		BN	3069	23017.5
81		Spółdzielcza	1309	9205.5
82	Tworóg Mały	Raska	95	380
83		Leśna	340	3400
84		Prosta	429	1746
85		Poprzeczna	180	900
86		Rocha	2700	10800
87		BN	2730	13270
88		BN	2332	11660
SUMA			70 534	391 449,2

BN – brak nazwy; b.d. - brak danych

Źródło: Urząd Miejski w Sosnowicach

W pobliżu granicy Miasta i Gminy powstają elementy wspomagające rozwój gospodarczy województwa, mianowicie węzeł Ostropa na autostradzie A4. W trakcie realizacji jest budowa zjazdu z autostrady z włączeniem do drogi krajowej 408 relacji Kędzierzyn – Koźle – Gliwice, roboty na tym odcinku są daleko zaawansowane.

Miasto zdecydowanie wymaga obwodnicy co znacznie usprawniłoby komunikację i przyczyniłoby się do poprawy bezpieczeństwa na drogach, a także wymiennie wpłynęłoby na komfort życia mieszkańców Sosnowic. Na chwilę obecną ruch kołowy prowadzony jest przez centrum Miasta co wiąże się z zagrożeniem hałasem oraz zanieczyszczeniem powietrza atmosferycznego.

Na terenie Miasta i Gminy usługi przewozowe prowadzi Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej Sp. z o.o w Gliwicach.

Zaopatrzenie w energię elektryczną i gaz

Dostawy energii odbywają się z przebiegających przez obszar Gminy magistralnych sieci elektroenergetycznych 110, 220 i 400 kV. Pod względem dostawy energii elektrycznej układ zasilania Gminy jest wystarczający. Gmina podejmuje ciągłe działania mające na celu oświetlenie dróg dojazdowych oraz głównych ulic w Mieście i Gminie.

Miejscowości Gminy Sośnicowice aktualnie nie są zgazyfikowane, istnieje jednak możliwość zgazyfikowania Gminy, dzięki przebiegającemu przez obszar Gminy gazociągu wysokopięzkiego Dn 500.

Ciepłownictwo

W Gminie Sośnicowice brak jest sieci c.o. co powoduje że mieszkania ogrzewane są głównie piecami węglowymi lub przy zastosowaniu lokalnych kotłowni na paliwo stałe, olej opałowy lub energię elektryczną.

W związku z tym, iż stan taki wywiera niekorzystny wpływ na jakość powietrza w Gminie konieczna jest modernizacja oraz wymiana istniejących pieców węglowych na ekologiczne.

Wodociągi i kanalizacja

Z sieci wodociągowej korzysta aktualnie ok. 100 % mieszkańców Miasta i Gminy Sośnicowice. W zakresie produkcji i dostawy wody dla mieszkańców Gminy na cele socjalno – bytowe, komunalne i produkcyjne działalność prowadzi Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Sośnicowicach. Sieć wodociągowa w zarządzie ZGKiM w Sośnicowicach zasilana jest w 100 % z własnych ujęć wód głębinowych, woda z tych ujęć dostarczana jest do ok. 7 tys. mieszkańców Gminy. Ujęcia wody występują w następujących miejscowościach: Sośnicowice, Sierakowice, Rachowice, Smolnica (Tab 4). Ponadto na terenie Gminy znajdują się 3 zbiorniki wyrównawczo - ciśnieniowe o łącznej pojemności 1250 m³ (zbiornik w Łanach Wielkich o pojemności 1000 m³, zbiornik w Smolnicy o pojemności 100 m³, oraz zbiornik w Sierakowicach o pojemności 150 m³).

Ujęcia wody znajdujące się w Sośnicowicach wraz ze zbiornikiem wyrównawczo – ciśnieniowym zlokalizowanym w Łanach Wielkich stanowią ciąg technologiczny służący zaopatrzeniu w wodę miejscowości: Sośnicowice, Łany Wielkie, Trachy i Bargłówka. Woda z tych ujęć zawiera ponadnormatywną zawartość Fe oraz Mn przez co zachodzi konieczność jej uzdatniania. Wydajność ujęcia w pełni pokrywa zapotrzebowanie w wodę miejscowości włączonych w układ wodociągu zbiorowego. Natomiast woda z ujęć w Sierakowicach, służąca zaopatrzeniu Sierakowic i Tworogu Małego oraz woda z ujęć w Smolnicy i Rachowicach ze względu na ponadnormatywną zawartość żelaza poddawana jest uzdatnianiu. Sołectwo Kozłów zaopatrywane jest w wodę przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o w Gliwicach z ujęć eksploatowanych przez to przedsiębiorstwo.

Znajdujące się na terenie Gminy ujęcia wód podziemnych są w dobrym stanie technicznym, natomiast modernizacji wymagają stacje uzdatniania wód.

Sieć wodociągowa wykonana jest prawie w całości z rur PCV i PE. W tabeli zestawiono liczbę przyłączy do budynków oraz długość sieci wodociągowej w Gminie Sośnicowice w rozbiciu na poszczególne ujęcia.

Tab. 9 Charakterystyka sieci wodociągowej w Gminie Sośnicowice

	Sośnicowice	Smolnica	Sierakowice	Rachowice	SUMA
Przyłącza do budynków	930	248	267	150	1595
- mieszkalnych (szt)	870	243	257	145	1 515
- użytkowych (szt)	60	5	10	5	80
Długość sieci wodociągowej	55,2	15	20,2	6,8	97,2
- rozdzielczej (km)	35,5	8,2	12,2	3,8	59,7
- podłączeniowej (km)	19,7	6,8	8,0	3,0	37,5
Awaryjność sieci	11	5	3	2	21

Źródło: ZGKiM Sośnicowice

Woda z ujęć głębinowych jest regularnie badana przez Powiatową Stację Sanitarno – Epidemiologiczną w Gliwicach. Dostarczana do sieci wodociągowej woda pod względem chemicznym i bakteriologicznym odpowiada wymaganiom określonym w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 19 listopada 2002 r. w sprawie wymagań dotyczących jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. Nr 203, poz. 178). Wyjątek stanowi przekroczenie manganu w SUW w Sierakowicach oraz żelaza i manganu w SUW w Sośnicowicach i Smolnicy.

Strukturę produkcji oraz zużycia wody w Gminie Sośnicowice w zasięgu działania ZGKiM w Sośnicowicach przedstawia tabela 10.

Tab. 10 Struktura produkcji i zużycia wody w Mieście i Gminie Sośnicowice w latach 2001-2003 na terenie obsługiwanym przez ZGKiM

	Ilości wody [m ³ /rok]				
	Sośnicowice	Smolnica	Sierakowice	Rachowice	SUMA
Produkcja wody					
Rok 2001	222 666	35 588	74 110	19 720	352 084
Rok 2002	273 891	36 218	66 950	21 418	398 477
Rok 2003	299 483	43 109	73 119	21 613	437 324
Sprzedaż wody					
2001					
- ludność	92 906	16 692	22 326	11 760	143 684
- działalność produkcyjna	6 704	340	1 330	1 617	9 991
- pozostali	5 689	1 871	1 099	318	8 977
- sprzedaż hurtowa	20 823	0	35 495	2 973	59 291
- cele własne	1 000	1 320	780	720	3 820
2002					
- ludność	94 312	22 247	27 883	12 850	157 292
- działalność produkcyjna	2 320	329	18 915	1 334	22 898
- pozostali	12 285	1 744	1 458	1 041	16 528
- sprzedaż hurtowa	24 813	0	7 198	2 756	34 767
- cele własne	21 563	10 500	2 280	720	35 063
2003					
- ludność	96 090	23 492	31 182	14 613	165 377
- działalność produkcyjna	2 625	1 366	20 179	1 843	26 013
- pozostali	24 792	2 875	1 625	351	29 643
- sprzedaż hurtowa	17 692	0	5 301	2 507	25 500
- cele własne	102 700	15 000	14 000	2 000	133 700

Źródło: ZGKiM Sośnicowice

Na podstawie powyższego zestawienia można zaobserwować systematyczny wzrost zużycia wody, zarówno przez gospodarstwa domowe, jak i w sferze działalności gospodarczej.

Straty wody w roku 2001 wyniosły ok. 30 %, co spowodowane było bardzo złym stanem technicznym sieci wodociągowej w Smolnicy. W roku 2001 sieć w Smolnicy została wymieniona i obecnie straty uległy znacznemu zmniejszeniu (15 %).

Średnie jednostkowe zużycie wody na mieszkańca korzystającego z wodociągu za lata 2001-2003 w Gminie Sośnicowice przedstawia tabela 11.

Tab. 11 Średnie jednostkowe zużycie wody na mieszkańca korzystającego z wodociągu za lata 2001-2003 w Gminie Sośnicowice

	Zużycie jednostkowe [dm ³ /M*d]		
	2001	2002	2003
Ludność	52	60	64
Działalność produkcyjna	7	15	22
Suma	59	76	86

Źródło: ZGKiM Sośnicowice

Występująca na terenie Gminy Sośnicowice kanalizacja sanitarna obejmuje tylko ok. 80 % terenu Miasta Sośnicowice. Długość tej kanalizacji wynosi 8 680,15 m, w tym:

- ◆ rurociągi Ø 75 mm z PE - 140,65 m
- ◆ rurociągi Ø 100 mm zPE - 168,75 m
- ◆ rurociągi Ø 100 mm z PCV - 253,60 m
- ◆ rurociągi Ø 150 mm z PCV - 2 860,41 m
- ◆ rurociągi Ø 200 mm z PCV - 4 744,18 m
- ◆ rurociągi Ø 250 mm z PCV - 512,56 m

Ścieki z tego terenu odprowadzane są na oczyszczalnię ścieków w Sośnicowicach typu BIOBLOK PS-200 produkcji BOWOGAZ. Ścieki dopływające do oczyszczalni przepływają przez 4 przepompownie ścieków:

- ◆ przepompownia P-I zlokalizowana obok oczyszczalni ścieków przy ul. Powstańców;
- ◆ przepompownia P-II zlokalizowana przy ul. Kozielskiej;
- ◆ przepompownia P-III zlokalizowana przy ul. Łabędzkiej;
- ◆ przepompownia P-IV zlokalizowana na terenie budowy Gimnazjum.

W 2003 roku na oczyszczalni ścieków zostało oczyszczonych 44,50 tys. m³ ścieków, z tego 42,25 tys. m³ stanowiły ścieki od mieszkańców, 1,45 tys. m³ ścieki od użyteczności publicznej oraz 0,80 tys. m³ ścieki dowożone.

Do kanalizacji sanitarnej podłączone są 184 budynki (w tym 19 komunalnych) oraz 24 budynki użyteczności publicznej. Ogólnie ścieki są odprowadzane z 255 mieszkań z terenu Miasta Sośnicowice.

Do odprowadzania deszczówki służy sieć ogólnospławna, która nie jest podłączona do oczyszczalni ścieków. Kanalizacja deszczowa, wykonana z rur betonowych, istnieje jedynie w obszarze zwartej zabudowy Sośnicowic.

2.4.3 Własność nieruchomości

Nieruchomości występujące na terenie Miasta i Gminy Sośnicowice to własność osób fizycznych, jednostek samorządu terytorialnego (Gmina), spółdzielni oraz Skarbu Państwa.

Nieruchomości osób fizycznych to w większości grunty rolne wraz z siedliskami, działki budowlane oraz niewielkie części jako tereny przemysłowo – usługowe.

Gminny zasób nieruchomości wynosi 384,07 ha. Szczegółowy wykaz mienia komunalnego Gminy Sośnicowice ilustruje tabela 12.

Tab 12 Mienie komunalne Miasta i Gminy Sośnicowice

	Ogółem	Miasto	Reszta Gminy
	Powierzchnia [ha]		
Urząd Gminy	0,0992	0,0992	-
Szkoły	6,0927	0,7422	5,3505
Przedszkola	0,3610	0,0620	0,2990
Remizy OSP	1,6185	0,3557	1,2628
ZGKiM (adm. wod. wysyp.)	2,5898	0,4979	2,0919
Ośrodek Zdrowia	0,2084	0,2084	-
G.O.K.	0,0925	0,0925	-
Posterunek Policji	0,1986	0,1986	-
Usługi	2,9518	0,9632	1,9886
Tereny sportowe (boiska)	14,3136	3,2498	11,0638
Budynki mieszkalne	3,3628	1,0206	2,3432
Tereny budowlane	29,5512	24,2322	5,3190
Tereny różne zabudowane	10,9817	7,5569	3,4248
Tereny różne niezabudowane	30,3826	23,6688	6,7138
Drogi	85,9535	14,8744	71,0791
Grunty rolne	84,9339	28,1893	56,7446
Użytki zielone	77,0304	23,5546	53,4758
Lasy i grunty zadrzewione	25,3425	1,5989	23,7436
Rowy, wody	8,0039	0,2987	7,7052
Razem	384,0686	131,4639	252,6047

Źródło: Urząd Miejski Sośnicowice

2.4.4 Stan obiektów dziedzictwa kulturowego

Wśród walorów krajobrazowych i akcentów przestrzennych Gminy wyróżnić można zespoły obiektów i tereny o wartościach historycznych, kulturowych oraz przyrodniczych. W większości są one objęte ochroną prawną na podstawie wpisu do rejestru zabytków województwa śląskiego. Taką ochroną został objęty układ urbanistyczny Miasta Sośnicowice na rzucie nieregularnego czworoboku z centralnie położonym rynkiem, a także liczne obiekty do których zalicza się:

- ◆ kościół parafialny p.w. Św. Jakuba w Sośnicowicach,
- ◆ pałac późnobarokowy w Sośnicowicach,
- ◆ kaplica p.w. Św. Bartłomieja w Smolnicy,
- ◆ kościół parafialny p.w. Św. Katarzyny Aleksandryjskiej w Sierakowicach,
- ◆ dom mieszkalny dworski w Sierakowicach,
- ◆ kościół parafialny p.w. Św. Mikołaja w Kozłowie,
- ◆ kuźnia miedzi w Kozłowie,
- ◆ grodzisko średniowieczne w Kozłowie
- ◆ grodzisko wczesnośredniowieczne i średniowieczne w Łanach Wielkich,
- ◆ kapliczka przydrożna w Łanach Wielkich
- ◆ Park Krajobrazowy Cysterskie Kompozycje krajobrazowe Rud Wielkich wraz z otuliną ochronną w granicach Gminy Sośnicowice
- ◆ drzewa – pomniki przyrody (4 dęby szypulkowe w Łanach Wielkich, tulipanowiec amerykański przy zabytkowej kuźni miedzi w Kozłowie,

Na terenie Gminy Sośnicowice występują liczne obiekty, które ze względu na swą wartość krajobrazowo – historyczną kwalifikują się do objęcia ochroną przepisami prawa miejscowego i powszechnego. Są to między innymi:

- ◆ zachowane fragmenty historycznych układów ruralistycznych wsi: Kozłów, Łany Wielkie, Sierakowice, Smolnica i Tworóg Mały
- ◆ rezerwat „Las Dąbrówka” obejmujący grunty leśne o zróżnicowanej strukturze wiekowej oraz gatunkowej drzewostanu
- ◆ obszar doliny rzeki Bierawka i potoków: Sośnicowickiego, Smolnickiego i Sierakowickiego oraz potoku Kozłówka i w Bargłównie do rzeki Rudy
- ◆ fragmenty lasów ze starodrzewiem w rejonie Kozłowa i Rachowic
- ◆ zabudowania folwarczne w Łanach Wielkich, Rachowicach, Sierakowicach i Bargłównie
- ◆ pozostałości kuźni w Sośnicowicach

- ◆ liczne obiekty sakralne (kościół, kapliczki i cmentarze)

Obiekty te zachowane są w różnym stanie. W większości są one zaniedbane w związku z czym wymagają podjęcia stosownych działań mających na celu ich ochronę.

2.4.5 Identyfikacja problemów

Jednym z głównych problemów Miasta i Gminy Sośnicowice jest brak kanalizacji sanitarnej w sołectwach. Na chwilę obecną kanalizacja obejmuje jedynie zwartą zabudowę Miasta Sośnicowice. Program kanalizacji Gminy mający na celu skanalizowanie wszystkich sołectw w obrębie Gminy w wydatny sposób wpłynie nie tylko na poprawę środowiska naturalnego ale także wpłynie na atrakcyjność terenów pod potencjalne inwestycje. Z problemem tym wiąże się konieczność wybudowania nowych oraz modernizacji i rozbudowy istniejących oczyszczalni ścieków zdolnych przyjąć ich zwiększoną ilość.

Problemem do rozwiązania jest także jakość wód w Mieście, gdzie z uwagi na podwyższoną zawartość manganu i żelaza wymagana jest modernizacja SUW.

Stan techniczny dróg oraz ich infrastruktury w Gminie również wymaga podjęcia radykalnych działań mających na celu ich poprawę. Zły stan techniczny ulic i chodników, brak odwodnienia ulic, niewystarczająca ilość parkingów, brak ciągów pieszych w newralgicznych rejonach Gminy, brak ścieżek rowerowych, a przede wszystkim brak obwodnicy Miasta to jedne z głównych problemów, które koniecznie trzeba rozwiązać.

Wciąż istniejącym problemem jest niska emisja oraz brak infrastruktury gazowej, należy więc dążyć do wymiany tradycyjnych pieców węglowych na olejowe, a także do ewentualnej koncepcji gazyfikacji Miasta i jej realizacji co pozwoli na zlikwidowanie indywidualnych źródeł ciepła poprzez zastosowanie gazu jako czynnika grzewczego oraz zdecydowanie poprawi jakość powietrza atmosferycznego.

Problemem jest także sytuacja mieszkaniowa na terenie Miasta i Gminy Sośnicowice. Konieczny jest rozwój budownictwa mieszkaniowego oraz poprawa stanu technicznego zasobów mieszkaniowych istniejących (remonty kapitalne i modernizacja). Nowe realizacje w zabudowie jednorodzinnej i zagrodowej zabezpieczą potrzeby wynikające z przyrostu naturalnego, jak i polepszenie standardu mieszkań zasiedłej ludności.

Istotnym problemem jest ochrona dziedzictwa kulturowego. Celem jej jest zachowanie, należyte utrzymanie i użytkowanie dóbr kultury by stanowiły trwały element rozwoju kultury i były czynnym składnikiem życia współczesnego społeczeństwa. Koniecznością jest współpraca z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków, zastępowanie dotychczasowych zasad użytkowania

obiektów zabytkowych na rzecz uwzględniających, szeroko rozumiane, cele komercyjne oraz właściwe zagospodarowanie i użytkowanie obiektów zabytkowych, pomoc w rewitalizacji i zagospodarowaniu opuszczonych obiektów oraz zachowanie historycznych walorów Miasta, a także utrwalanie dotychczasowych form przestrzennych. Problemem jest z pewnością mała świadomość społeczna w zakresie ochrony i rewaloryzacji obiektów, a także wysokie koszty ich modernizacji. Innym działaniem będzie wzmocnienie organizacji zajmujących się turystyką i stworzenie bazy danych zasobów turystycznych. Prowadzenie działalności wydawniczej czy kulturalno – oświatowej powinny być kontynuowane.

2.5 Charakterystyka sfery gospodarczej

2.5.1 Podmioty gospodarcze i rynek pracy

Według rocznika statystycznego za 2002 rok , na terenie Miasta i Gminy Sońcowa zarejestrowane były w krajowym rejestrze urzędowym REGON 452 podmioty gospodarki narodowej, z czego 23 to spółki prawa handlowego, 5 to spółdzielnie, 40 spółki cywilne i 334 to jednostki osób fizycznych. Spośród nich 22 to podmioty z sektora publicznego i 430 z sektora prywatnego. Z powyższego podziału wynika, iż na terenie Miasta i Gminy Sońcowa zdecydowanie dominuje działalność prywatna (MSP). Podmioty te charakteryzują się elastycznością i dynamiką rozwoju, jednakże bariery formalno – prawne ograniczają ich aktywność. Podział według prowadzonej działalności zestawiono w tabeli 14.

Tab 14 Podmioty działające na terenie Miasta i Gminy Sośnicowice zarejestrowane w krajowym rejestrze urzędowym REGON

Pozycja	Miasto	Reszta Gminy	Ogółem
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	1	19	20
Przetwórstwo przemysłowe	27	47	74
Budownictwo	17	45	62
Handel i naprawy	44	93	137
Hotele i restauracje	7	9	16
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	11	33	44
Pośrednictwo finansowe	2	8	10
Obsługa nieruchomości i firm, nauka	11	22	33
Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe ubezpiecz. społeczne i zdrowot.	3	5	8
Edukacja	1	7	8
Ochrona zdrowia i opieka społeczna	6	9	15
Pozostała działalność	9	16	25
SUMA	139	313	452

Źródło: GUS

Do największych zakładów funkcjonujących za terenie Gminy należą między innymi:

- ◆ Zakład Ceramiki Budowlanej „Jopek” – Sierakowice,
- ◆ „AGRO-MAS” - Sierakowice
- ◆ Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska” – Sośnicowice,
- ◆ Cukiernia „HANIA” - Sośnicowice,
- ◆ „BUTOR” - Łany Wielkie
- ◆ Zakład Wyrobów Metalowych „A&D” – Rachowice
- ◆ „TECHROL” – Sośnicowice
- ◆ Instytut Ochrony Roślin w Poznaniu, Oddział w Sośnicowicach

Ponadto na terenie Miasta i Gminy Sośnicowice funkcjonuje Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Sośnicowicach. Jest on administratorem składowiska odpadów komunalnych, dysponującym nowoczesnym sprzętem do zbierania stałych oraz płynnych odpadów. Zakład ponadto administruje 28 komunalnymi budynkami mieszkalnymi na terenie Miasta i Gminy Sośnicowice. Powierzchnia użytkowa budynków wynosi 8 456 m² z czego 5 126 m² to lokale mieszkalne. ZGKiM zajmuje się również utrzymywaniem gminnych dróg i zieleni miejskiej, dba o rozwój Ośrodka Sportu i Rekreacji, zarządza: siecią wodociagową, z infrastrukturą oraz studniami głębinowymi wraz ze stacjami pomp i stacjami uzdatniania.

Miasto i Gmina Sośnicowice jest jednym z najbardziej atrakcyjnych obszarów województwa śląskiego dla lokalizacji osiedli i małych zespołów mieszkaniowych, usług

ukierunkowanych na turystykę i rekreację oraz obiektów wytwórczych wymagających szczególnie korzystnych warunków środowiska. Atrakcyjność lokalizacji Sośnicowice wyznaczają:

- ✓ położenie w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru aglomeracji katowickiej, której mieszkańcy w coraz większej liczbie zamierzają się osiedlać poza miastami, w otoczeniu czystego środowiska i przyrody oraz z dobrą dostępnością komunikacyjną
- ✓ położenie w strefach oddziaływań głównych w skali województwa elementów stymulujących i aktywizujących rozwój gospodarczy: węzły Ostropa i Kleszczów na autostradzie A-4, Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna w Gliwicach, Wolny Obszar Celny w Gliwicach, fabryka samochodów GM Opel w Gliwicach, regionalny ośrodek nauki i szkolnictwa wyższego w Gliwicach
- ✓ wysoki poziom czystości środowiska, brak oddziaływań górniczych na powierzchnię terenu, 58 % udziału lasów w całej powierzchni Miasta i Gminy oraz dysponowanie ponad 4 tys. ha ziemi terenów niezainwestowanych, w znacznej części gruntów Agencji Nieruchomości Rolnej oferowanych do sprzedaży w celu ich ponownego zagospodarowania,
- ✓ położenie na terenie Parku Krajobrazowego „Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich” wraz z otuliną, ustanowionego dla szczególnej ochrony rozmieszczonych w jego obszarze unikalnych w skali europejskiej wartości kulturowych i przyrodniczych oraz w celu zagospodarowania tego obszaru dla potrzeb edukacyjnych, turystycznych i rekreacyjnych,
- ✓ możliwości zapewnienia dostaw energii z przebiegających przez obszar Gminy magistralnych sieci elektroenergetycznych 110, 220 i 400 kV i gazociągu wysokoprężnego Dn 500 oraz dostaw wody ze źródeł lokalnych w związku z dużymi zasobami wód podziemnych jakie występują na terenie Gminy.

2.5.2 Identyfikacja problemów

Statystyczna analiza ewidencji działalności gospodarczej wyraźnie wykazuje tendencje wzrostowe w ogólnej liczbie wpisów do ewidencji działalności gospodarczej. Coraz więcej osób rezygnuje jednak z prowadzenia działalności indywidualnej. Przyczyny to przede wszystkim bariery biurokratyczne, kapitałowe, brak odpowiedniej infrastruktury, bariery teleinformatyczne oraz sytuacja makroekonomiczna kraju.

Sytuacja gospodarcza w skali makro nie pozostaje bez wpływu na kondycję podmiotów gospodarczych działających na terenie Miasta i Gminy Sośnicowice. Zmiany w ustawodawstwie

są częstą przyczyną likwidacji działalności co ma swoje odzwierciedlenie we wzroście bezrobocia.

Władze samorządowe mając na uwadze istniejące problemy dążą do ożywienia lokalnej gospodarki poprzez m.in. tworzenie dogodnych warunków sprzyjających powstawaniu MSP, dostosowaniu kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy, opracowaniu elektronicznych materiałów dotyczących rozpoczynania działalności gospodarczej, utworzenie Lokalnych Okienek Przedsiębiorczości (LOP) mających na celu ułatwienie początkującym przedsiębiorcom załatwianie formalności związanych z regulacją działalności gospodarczej. Samorząd współpracuje w tym celu z organizacjami gospodarczymi i okołobiznesowymi.

Źródłem poprawy sytuacji na rynku pracy będzie napływ inwestorów, jak i planowanie oraz kontynuowanie inwestycji w Mieście i Gminie Sońciewice. Jednym z możliwych kierunków działań jest stworzenie warunków dla inwestorów poprzez utworzenie strefy przemysłowej, w której znalazłyby się tereny uzbrojone i przygotowane pod przyszłe inwestycje.

Miasto posiada wykaz terenów inwestycyjnych, które zgodnie z planem zagospodarowania przestrzennego mogą być przeznaczone na rozwijanie działalności gospodarczej. Dzięki tym atutom Miasto i Gmina Sońciewice stwarza warunki dla potencjalnych inwestorów.

2.6 Charakterystyka sfery społecznej

2.6.1 Demografia

Mieszkańcy Gminy Sońciewice to w większości zasiedzieli tu od pokoleń Ślązacy których cechują właściwe dla mieszkańców tych stron cechy: pracowitość, rzetelność, gospodarność oraz przywiązanie do tradycji.

Mieszkańcy Gminy Sońciewice stanowią liczącą 8073 osób społeczność, w tym na Miasto Sońciewice przypada 1808 osób, a na pozostałe sołectwa odpowiednio: Łany Wielkie - 755 mieszkańców, Kozłów - 980 mieszkańców, Rachowice - 688 mieszkańców, Sierakowice - 1154 mieszkańców, Tworóg Mały - 211 mieszkańców, Bargłówka - 743 mieszkańców, Trachy - 733 mieszkańców i Smolnica - 961 mieszkańców. Pod względem liczby mieszkańców (8073) Gmina Sońciewice plasuje się w powiecie na pozycji przedostatniej, przed Wielowsią. Średnia gęstość zaludnienia w Gminie wynosi 69 osób/km² (dane z ewidencji ludności na dzień 7.07.2004). Gęstość zaludnienia na terenie Miasta i Gminy Sońciewice jest zróżnicowana, zdecydowanie największa w mieście, natomiast dużo mniejsza jest w pozostałych sołectwach.

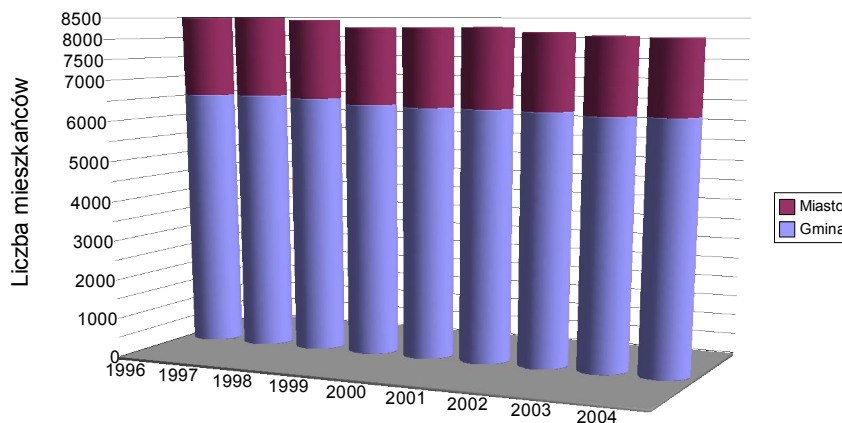
Szczegółowe dane liczby ludności w Gminie w poszczególnych latach prezentuje poniższa tabela.

Tab 15 Liczba ludności w Mieście i Gminie Sosnowice w latach 1996 - 2004

	<i>OGÓŁEM</i>	<i>MIASTO</i>	<i>GMINA</i>
2004	8073	1808	6265
2003	8100	1852	6248
2002	8175	1855	6320
2001	8289	1942	6347
2000	8278	1932	6346
1999	8270	1890	6380
1998	8442	1938	6504
1997	8495	1947	6548
1996	8488	1952	6536

Źródło: Urząd Miejski w Sosnowicach

Jak widać z zestawień tabelarycznych oraz graficznych liczba mieszkańców w Gminie Sosnowice ulegała niewielkim wahaniom, od roku 2001 obserwuje się nieznaczny spadek liczby ludności, który wynosi 2,6 % w porównaniu do stanu aktualnego. Wynika to głównie z ujemnego przyrostu naturalnego w Gminie, który w niedostateczny sposób jest rekompensowany przez naturalny ruch ludności.

Rys. 6 Liczba ludności w Mieście i Gminie Sosnowice w latach 1996 - 2004

Strukturę ludności według płci można określić jako zrównoważoną, bez znacznej przewagi kobiet lub mężczyzn. Ponadto społeczność Miasta i Gminy Sosnowice charakteryzuje duży odsetek (46,4 % ogółem) ludności w wieku mobilnym 20 – 49 lat (Tab 16).

Tab 16 Struktura ludności według grup wiekowych w Gminie Sośnicowice w 2004 r

<i>GRUPY WIEKOWE</i>	<i>OGÓŁEM</i>	
	<i>OSOBY</i>	<i>%</i>
RAZEM	8073	100
0 - 4	260	3.2
5 - 9	386	4.9
10 - 14	473	5.9
15 - 19	640	7.9
20 - 29	1247	15.5
30 - 39	1133	14.0
40 - 49	1366	16.9
50 - 59	964	11.9
60 - 64	374	4.6
> 65	1230	15.2

Źródło: Urząd Miejski w Sosnicowicach

2.6.2 Bezrobocie

Na terenie Miasta i Gminy Sośnicowice według danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach i Urzędu Statystycznego w Katowicach w okresie 2001 – 2003 obserwuje się ciągły, systematyczny wzrost bezrobocia. W Gminie pod koniec marca 2004 r. bez pracy pozostawało 407 osób, w tym 57,5 % stanowiły kobiety. Negatywnym aspektem jest wzrost ilości bezrobotnych kobiet o 2,2 punktu procentowego w porównaniu do roku 2001 (pod koniec 2001 r. kobiety stanowiły 55,3 % ogólnej ilości bezrobotnych).

Struktura bezrobocia Miasta i Gminy Sośnicowice jest odzwierciedleniem tendencji w województwie i w kraju. Klasyfikując bezrobotnych wg posiadanego wykształcenia największy odsetek na koniec marca 2004 r. stanowili bezrobotni z wykształceniem zasadniczym zawodowym – 41,0 %, podstawowym i niepełnym podstawowym – 32,9 % oraz policealnym i średnim zawodowym – 19,2 %. W najkorzystniejszej sytuacji na rynku pracy pozostawały osoby o najwyższych kwalifikacjach zawodowych stanowiąc 2,5 % udziału w grupie osób bez pracy. Biorąc pod uwagę czas poszukiwania pracy przez bezrobotnych największy odsetek (53,8 %) stanowiły osoby pozostające bez pracy powyżej 12 miesięcy.

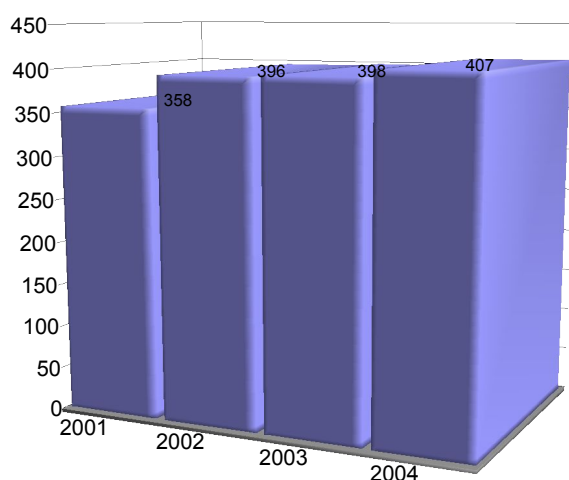
Szczegółowe dane dotyczące skali bezrobocia w latach 2001 – 2004 na terenie Miasta i Gminy Sośnicowice przedstawiono w poniższych tabelach.

Tab 17 Liczba bezrobotnych na terenie Miasta i Gminy Sośnicowice w okresie 2001 - 03.2004

Stan na	Liczba bezrobotnych		Z liczby ogółem						
	ogółem	W tym kobiet	wysztalcenie					W wieku do 24 lat	Pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy
			Wyższe	Policealne i średnie zawodowe	Średnie ogólnokształcące	Zasadnicze zawodowe	Podstawowe i niepełne podstawowe		
31.12.2001	358	198	6	65	10	134	143	135	169
31.12.2002	396	213	9	79	8	151	149	132	198
31.12.2003	398	223	9	77	11	160	141	115	215
31.03.2004	407	234	10	78	18	167	134	122	219

Źródło: Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach

Rys. 7 Liczba bezrobotnych w latach 2001 – 31.03.2004

Tab 18 Bezrobocie rejestrowane na terenie Miasta i Gminy Sośnicowice w okresie 2001 – 03.2004

Stan na	Liczba bezrobotnych	Ludność w wieku produkcyjnym ¹	Pracujący ²	Wskaźnik bezrobocia rejestrowanego ³	Wskaźnik obciążenia bezrobociem ⁴
31.12.2001	358	5363	1106	6,7	32
31.12.2002	396	5432	1018	7,3	39
31.12.2003	398	5432	1018	7,3	39
31.03.2004	407	5176	1023	7,9	40

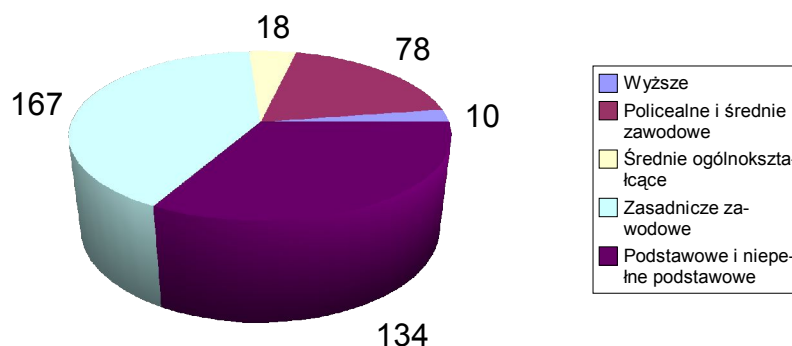
Źródło: Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach i Urząd Statystyczny w Katowicach

1. mężczyźni w wieku od 18 do 64 lat

2. Źródło: Rocznik Statystyczny Województwa Śląskiego

3. stosunek procentowy liczby zarejestrowanych bezrobotnych do liczby ludności w wieku produkcyjnym

4. liczba bezrobotnych przypadająca na 100 osób pracujących

Rys. 8 Klasyfikacja osób bezrobotnych wg posiadanego wykształcenia-stan na 31.03.2004

2.6.3 Bezpieczeństwo publiczne

Stan bezpieczeństwa publicznego jest jednym z najistotniejszych czynników wpływających na poziom życia mieszkańców Miasta i Gminy Sośnicowice. Instytucje zapewniające mieszkańcom bezpieczeństwo to Policja oraz Ochotnicze Straże Pożarne. Instytucje te ściśle współpracują ze sobą mając za zadanie zapewnienie bezpieczeństwa publicznego społeczeństwu.

Z roku na rok wzrasta wykrywalność zdarzeń kryminalnych. Nie odnotowuje się przestępstw o znacznym ciężarze gatunkowym, a także rażącego naruszenia porządku publicznego podczas trwania imprez masowych. Istotny problem stanowi alkoholizm, przestępczość nieletnich oraz bezpieczeństwo na drogach.

W porównaniu do lat ubiegłych odnotowuje się spadek liczby pożarów, głównie lasów, które stanowią największy procent powierzchni Gminy.

Czynnikiem wpływającym na spadek przestępczości w Gminie oraz poprawę bezpieczeństwa publicznego mógłby być ciągły monitoring newralgicznych punktów w Mieście i Gminie.

2.6.4 Pomoc społeczna i ochrona zdrowia

Pomoc społeczną na terenie Miasta i Gminy Sośnicowice świadczy Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

W roku 2003 w ramach zadań zleconych i zadań własnych bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania przyznano świadczenia w kwocie 801 246 zł, pomoc objęła 338 rodzin (192 w Mieście, 146 na wsi) o łącznej liczbie 835 osób w rodzinach. Głównym powodem przyznania pomocy było: niepełnosprawność (224 rodziny), bezrobocie (111 rodzin), bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego (27 rodzin), a także potrzeba ochrony macierzyństwa, alkoholizm, długotrwała choroba, bezdomność oraz trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego. Szczegółowe wykorzystanie środków w zakresie pomocy społecznej w 2003 r. przedstawia tabela 19.

Tab 19 Wydatki na pomoc społeczną w Mieście i Gminie Sośnicowice w 2003 roku

<i>Lp</i>	<i>Nazwa zadania</i>	<i>Wydatki (PLN)</i>
ZADANIA ZLECONE		
1.	Zasiłki stałe	25 498
2.	Zasiłki stałe wyrównawcze	32 545
3.	Zasiłki okresowe gwarantowane	4 149
4.	Zasiłki okresowe	10 515
5.	Renty socialne	523 835
6.	Ochrona macierzyństwa	5 962
7.	Zasiłki rodzinne	3 313
8.	Zasiłki pielęgnacyjne	5 911
9.	Składki na ubezpieczenia emerytalno - rentowe	10 738
10.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	16 165
SUMA		638 631
ZADANIA WŁASNE		
1.	Schronienie	270
2.	Posiłki dla dzieci i młodzieży w okresie nauki w szkole	32 987
3.	Usługi opiekuńcze	22 936
4.	Zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	4 000
5.	Sprawienie pogrzebu	3 090
6.	Inne zasiłki celowe i w naturze	99 332
SUMA		162 615

W zakresie opieki zdrowotnej sprawuje Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Miejsko – Gminny Ośrodek Zdrowia w Sośnicowicach. Ośrodek ten jest placówką lekarza rodzinnego, zatrudnia lekarzy specjalistów rodzinnych, pediatrów, ginekologa i stomatologów. Posiada pracownię USG i EKG, gabinet fizykoterapii, laboratorium analityczne, punkt szczepień, gabinet zabiegowy i higienistki środowiskowo – szkolnej. Od 2000 r. w Ośrodku działa Poradnia Leczenia Bólu z gabinetem fizykoterapii.

Ponadto na terenie Miasta i Gminy Sońciewice działają zakłady niepubliczne, prywatne gabinety lekarskie oraz apteka.

Celem nadrzędnym Zakładu Opieki Zdrowotnej jest promocja zdrowia w społeczności lokalnej poprzez coraz szerszy zakres wysokiej jakości świadczeń leczniczych i prewencyjnych.

Cel ten realizowany będzie poprzez:

- ✓ zapewnienie mieszkańcom Miasta i Gminy Sońciewice opieki specjalistów medycyny rodzinnej,
- ✓ reagowanie w miarę możliwości finansowych oraz lokalowych na potrzeby opieki specjalistycznej poprzez kontraktowanie konsultacji specjalistycznych na terenie Ośrodka
- ✓ dążenie do zapewnienia samowystarczalności finansowej Zakładu w oparciu o kontrakt z Narodowym Funduszem Zdrowia (w finansowaniu usług zdrowotnych),
- ✓ ciągłe szkolenie kadry medycznej i personelu,
- ✓ współpraca z Kolegium Medycyny Rodzinnej (Ośrodek ma akredytację na szkolenia rezydentów w zakresie medycyny rodzinnej)
- ✓ organizowanie dla potrzeb lokalnych form opieki w zakresie Medycyny Pracy,
- ✓ organizowanie akcji w zakresie promocji zdrowia.

2.6.5 Oświata

Na chwilę obecną na terenie Miasta Sońciewice działa jedna szkoła podstawowa, zaś na terenie wiejskim szkoły w Kozłowie, Bargłowie, Sierakowicach oraz szkoła filialna w Rachowicach. W 1999 r. utworzono Gimnazjum w budynku Szkoły Podstawowej w Sierakowicach, gdzie uczęszcza młodzież z terenu całej Gminy. Na terenie Gminy Sońciewice działa 8 oddziałów przedszkolnych. Przedszkola: Miejskie w Sońciewicach, w Łanach Wielkich, Kozłowie, Trachach, Bargłowie, Sierakowicach, Rachowicach oraz w Smolnicy zapewniają opiekę dzieciom młodszym.

Ogólną sytuację w oświacie na terenie Miasta i Gminy Sońciewice zdecydowanie poprawi oddanie do użytku Centrum Oświatowego w Sońciewicach przy ul. Gimnazjalnej. W jego skład wejdą Gimnazjum, Hala Sportowa oraz Amfiteatr.

Budowę Centrum Oświatowego rozpoczęto w roku 2002 a jego oddanie do użytkowania planuje się na 1 wrzesień 2005.

2.6.6 Podstawy społeczeństwa informacyjnego

W ostatnich latach na terenie Miasta i Gminy Sońciewice przeprowadzono szereg inwestycji w zakresie rozbudowy infrastruktury teleinformatycznej. Było to możliwe dzięki

rozbudowie oraz modernizacji sieci kablowej operatora telefonii kablowej (Telekomunikacji Polskiej S.A.) oraz uruchomieniu nowoczesnych centrali cyfrowych. Obok podstawowych usług telefonii operator ten oferuje również usługi transmisji danych. Jest to możliwe dzięki wykorzystaniu usług ISDN, dostępu do sieci szkieletowej POLPAK, oraz usług szerokopasmowego dostępu do Internetu. W przypadku Telekomunikacji Polskiej S.A. są to usługi Neotrada oraz DSL. Na terenie Miasta i Gminy Sosnowice, obok Telekomunikacji Polskiej S.A. szeroką gamę usług oferują operatorzy sieci telefonii komórkowych: Era, Plus i Idea.

W zakresie dostępu do Internetu usługi świadczy również kilka firm lokalnych obejmujące swym zasięgiem nie tylko obszar Gminy ale i zdecydowanie poza ten obszar wykraczający.

Na chwilę obecną szacuję się, że w Gminie Sosnowice ok 25 % społeczności posiada stały dostęp do internetu.

Aktualnie praktycznie każda szkoła posiada własną pracownię komputerową z możliwością wykorzystania usług Internetu. Pracownie stanowią przede wszystkim źródło doskonalenia i rozwoju dzieci i młodzieży przygotowując je do funkcjonowania w społeczeństwie informacyjnym już od najmłodszych lat.

W ramach kształtowania społeczeństwa informacyjnego głównym celem powinno być usprawnienie procesu obsługi mieszkańców oraz ściśle z tym związane usprawnienie pracy instytucji gminnych. Bardzo istotną rolę w usprawnieniu funkcjonowania instytucji Miasta i Gminy odgrywać powinny sprawne systemy elektronicznej wymiany informacji w tym systemy pracy grupowej w szczególności poczty elektronicznej oraz serwisy www. Przykładem może być domena www.sosnowice.pl, której główny cel powinien obejmować integrację w ramach tej domeny wszystkich jednostek samorządowych. Cel ten można osiągnąć poprzez objęcie wspólną i spójną strategią informatyzacji wszystkich instytucji gminnych realizując następujące zadania.

- budowę miejsko-gminnej infrastruktury teleinformatycznej
- modernizację infrastruktury oraz wymianę sprzętu informatycznego w instytucjach Miasta i Gminy
- usprawnienie zarządzania infrastrukturą informatyczną poprzez wdrożenie usług katalogowych (np. Active Directory)
- modernizację systemów informatycznych instytucji Miasta i Gminy poprzez zastosowanie rozwiązań opartych na systemach klasy SQL
- wdrożenie systemów pracy grupowej

- zautomatyzowanie obiegu dokumentów i spraw
- uruchomienie Gminnego Centrum Informacji umożliwiającego mieszkańcom, a przede wszystkim osobom bezrobotnym, łatwy i szybki dostęp do informacji
- tworzenie lokalnych punktów dostępu do Internetu
- tworzenie portali informacyjnych (jak np. BIP – Biuletyn Informacji Publicznej)
- wdrożenie systemów umożliwiających obsługę mieszkańców przez Internet.

2.6.7 Identyfikacja problemów

Zmiany w zaludnieniu w Mieście i Gminie warunkowane będą przebiegiem procesów społeczno-gospodarczych, zarówno na jego obszarze, jak również w regionie oraz w kraju. Kondycja ekonomiczna mieszkańców, możliwości zapewnienia godnych warunków życia (praca, mieszkanie, dostęp do usług) zdecydują o ruchliwości przestrzennej ludności, a także wpłyną na poziom przyrostu naturalnego. Analizując aktualne trendy demograficzne w Gminie można wywnioskować, iż w przyszłych latach wzrastać będzie liczba ludności w wieku produkcyjnym przy jednoczesnym wzroście liczby ludności w wieku poprodukcyjnym. Przyrost ludności w podeszłym wieku spowoduje konieczność rozwoju różnych form opieki w tym również opieki medycznej. Niepokojącym zjawiskiem jest niski poziom wykształcenia mieszkańców Miasta i Gminy, wzrastała będzie liczba zgonów, wobec czego największy wpływ na zaludnienie będą miały migracje. Należy się również liczyć ze zwiększeniem odpływu ludności w młodym wieku, która wobec złej sytuacji na rynku pracy, będzie szukała swojej szansy w miejscach zapewniających jej lepsze warunki życia.

Niepokojącym zjawiskiem społecznym ale także i gospodarczym jest bezrobocie z tendencją wzrostu w ostatnich latach. Zjawisko to ma negatywny wpływ na rozwój gospodarczy Miasta i Gminy Sońnicowice, dlatego należy doszukiwać się źródła nowych miejsc pracy w rozwoju różnych rodzajów usług rynkowych, a także zdecydowanie ulepszyć dostęp do informacji bezrobotnym. Negatywnym zjawiskiem jest także poziom zubożenia mieszkańców Gminy. Pomocą społeczną zostało objętych ok. 10 % ogółu ludności.

Zmiana tego stanu polegać powinna głównie na stałym wzroście zatrudnienia w produkcji i usługach rynkowych. Tworzenie warunków przestrzennych, ekonomicznych i podejmowanie wszelkich działań na rzecz rozwoju tych działalności powinno stanowić jeden z głównych celów w działaniach samorządu gminy. Istniejące problemy zatrudnienia potwierdzają pilną konieczność aktywizacji społeczno-gospodarczej miasta. Redukcja bezrobocia i w jego konsekwencji niekorzystnych zjawisk społecznych zależy nie tylko od starań samorządu gminy,

ale również od polityki ekonomicznej państwa oraz od radykalnej poprawy sytuacji na rynkach pracy w sąsiednich miastach powiatowych.

W zakresie oświaty brak jest aktualnie centralnej jednostki oświatowej w Mieście Sońciewice. Sytuacja ulegnie diametralnie zmianie po oddaniu Centrum Oświatowego w Sońciewicach, jednak należy pamiętać o pozostałych jednostkach oświatowych: szkołach podstawowych, przedszkolach, których stan techniczny niejednokrotnie wymaga remontu, modernizacji, a także uzupełnienia wyposażenia zarówno technicznego jak i edukacyjnego. W zakresie placówek upowszechniania kultury największym problemem jest ich praktyczny brak dlatego konieczna jest aktywizacja Gminnego Ośrodka Kultury. Należałoby przyspieszyć dokończenie budowy Ośrodka Sportu i Rekreacji w Sońciewicach, a także zwiększyć bazę obiektów wypoczynkowych.

Istniejący budynek Ośrodka Zdrowia wymaga radykalnej modernizacji mającej na celu podniesienie świadczonych w nim usług medycznych, a także zwiększenie dostępności do usług specjalistycznych.

3. ZADANIA POLEGAJĄCE NA POPRAWIE SYTUACJI NA DANYM OBSZARZE

3.1 Celowość zadań planowanych do realizacji

Główną misją Gminy Sońciewice zapisaną w Strategii Rozwoju Gminy Sońciewice 2001 – 2012” jest:

Zapewnienie mieszkańcom Gminy Sońciewice wysokiego standardu życia

Miasto i Gmina Sońciewice będzie dążyć do tego, aby znajdujące się na terenie Gminy obszary wiejskie rozwijały się w harmonii ze środowiskiem naturalnym.

Gmina Sońciewice będzie wspierać i promować lokalną przedsiębiorczość, zapewni swoim mieszkańcom oraz gościom wiele ciekawych sposobów spędzania wolnego czasu i atrakcyjne formy wypoczynku.

W Mieście i Gminie funkcjonować będzie rozwinięty system edukacji adresowany głównie do dzieci i młodzieży

Najistotniejszym warunkiem osiągnięcia wysokiego standardu życia mieszkańców jest ich współuczestnictwo w tworzeniu Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Sońciewice.

Rozwój Miasta i Gminy Sośnicowice ma doprowadzić do sytuacji w której każdy mieszkaniec będzie miał pracę, mieszkanie, będzie otoczony bardzo dobrą opieką medyczną, a dzieci będą miały zagwarantowane warunki kształcenia na wysokim poziomie.

Realizacja celów strategicznych służy podniesieniu standardu życia mieszkańców, daje szansę edukacji, wysokiego poziomu opieki społecznej i bezpieczeństwa publicznego, optymalnych warunków inwestowania i prowadzenia działalności gospodarczej.

W oparciu o przeprowadzoną analizę możliwości rozwoju oraz w oparciu o oczekiwania mieszkańców Gminy co do kierunku przyszłego rozwoju Gminy Sośnicowice, przyjmuje się realizację trwałego i zrównoważonego rozwoju.

Podstawą realizacji tego kierunku rozwoju Gminy Sośnicowice jest uruchomienie mechanizmów sprzyjających wszechstronnemu i zrównoważonemu rozwojowi. Głównym założeniem jest trwały rozwój oraz przywracanie właściwych relacji między podstawowymi sferami życia Gminy, zwłaszcza w relacji środowisko przyrodnicze – gospodarka lokalna – poziom życia ludności.

Realizując ten kierunek rozwoju Gminy Sośnicowice dominować będą działania zmierzające do:

- Wzrostu poziomu usług sfery społecznej
- Rozbudowy i modernizacji infrastruktury technicznej
- Ścisłej współpracy władz gminnych z lokalnym biznesem
- Współpracy z sąsiednimi gminami w zakresie wspólnych przedsięwzięć rozwojowych
- Kreowania pożądanych jakościowo przemian społeczno-gospodarczych w Gminie
- Podnoszenie atrakcyjności walorów użytkowych dla potencjalnych inwestorów
- Aktywnej polityki promocyjnej Gminy

Zamierzony kierunek rozwoju Gminy nastawiony jest na trwałe przyspieszenie procesów rozwojowych, z jednoczesnym optymalnym wyważaniem relacji pomiędzy poszczególnymi sferami rozwoju.

3.2 Analiza SWOT

Dokonanie prawidłowej identyfikacji uwarunkowań, które wpływają lub mogą wpłynąć na funkcjonowanie Miasta i Gminy Sośnicowice pozwoliła na sformułowanie celów i zadań. Analiza mocnych i słabych stron określiła uwarunkowania wewnętrzne. W tym przypadku podmiot dokonujący analizy SWOT wpływa lub może wpływać na środowisko, w którym funkcjonuje. Analiza szans i zagrożeń określiła uwarunkowania zewnętrzne, czyli te, na które podmiot nie ma większego wpływu – uzależnione są one od jego otoczenia. Poniżej została przedstawiona analiza SWOT, która powstała w ramach prac nad stworzeniem Strategii Rozwoju Gminy Sośnicowice.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
SPOŁECZEŃSTWO	
<ul style="list-style-type: none">- duży udział ludności w wieku produkcyjnym (20-49 lat)- niski poziom bezrobocia (7,9 %)- wysoki stopień integracji społeczeństwa- średni poziom zamożności ludności- silne poczucie tożsamości i więzi lokalnej	<ul style="list-style-type: none">- mały odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym (niż demograficzny)- długookresowe bezrobocie zwłaszcza wśród kobiet- duży udział ludności z wykształceniem podstawowym i zawodowym- bardzo niski przyrost naturalny- małe zaangażowanie społeczeństwa w działalność społeczną- niskie poczucie bezpieczeństwa publicznego wśród mieszkańców- brak organizacji spędzania wolnego czasu dla młodzieży
ŚRODOWISKO NATURALNE	
<ul style="list-style-type: none">- bardzo niskie zanieczyszczenie środowiska (Gmina Sośnicowice uznawana jest za jedną z najbardziej "czystych" ekologicznie gmin w województwie)- duży udział lasów- atrakcyjne przyrodniczo tereny- atrakcyjne trasy spacerowo – rowerowe- brak na terenie Gminy dużych emiterów zanieczyszczeń środowiska naturalnego- uregulowana gospodarka odpadami stałymi- duża liczba podejmowanych i zrealizowanych inwestycji w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego (np. Nowoczesne wysypisko śmieci, pełne zwodociągowanie Gminy, budowa kanalizacji)- bliski kontakt z Instytutem Ochrony Roślin, który ma siedzibę w Sośnicowicach- Gmina Sośnicowice jest jedną z nielicznych gmin, posiadających w pełni bezpieczne składowisko przeterminowanych środków ochrony roślin- sieć studni piezometrycznych do kontrolowania poziomu skażenia wód podziemnych przez składowisko odpadów komunalnych i pogórnicych	<ul style="list-style-type: none">- uciążliwe tradycyjne ciepłownictwo (niewielki udział kotłowni olejowych, bądź gazowych)- duże obciążenie ruchu drogowego, szczególnie w centrum Miasta (wysoki poziom hałasu)- brak systemu monitoringu środowiska
INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none">- pełna elektryfikacja w Gminie- własne ujęcia wody i zwodociągowanie całej Gminy- kanalizacja zwartej zabudowy Sośnicowic- sieć telekomunikacyjna na terenie całej Gminy- dobrze rozwinięta baza gastronomiczno-hotelowa o wysokim standardzie- obiekty sportowe wraz z zapleczem- duża liczba miejsc parkingowych- nowoczesne i ekonomiczne oświetlenie Miasta i większości sołectw- bardzo wysoka estetyka Miasta i Gminy	<ul style="list-style-type: none">- brak gazyfikacji- brak kanalizacji w sołectwach- mała liczba mieszkań komunalnych- brak obiektu spełniającego wymogi techniczne i funkcjonalne dla gimnazjum- brak rozstrzygnięć związanych ze zmniejszeniem obciążenia ruchu samochodowego (brak obwodnicy)
GOSPODARKA	
<ul style="list-style-type: none">- duża liczba małych i średnich przedsiębiorstw- dwa banki prowadzące obsługę podmiotów gospodarczych- duży udział podmiotów gospodarczych prowadzących działalność usługową- brak na terenie Gminy dużych przedsiębiorstw sektora przemysłu ciężkiego wymagających restrukturyzacji	<ul style="list-style-type: none">- brak instytucji wspierania biznesu- brak informacji gospodarczej- rozdrobnione gospodarstwa rolne- ogromna przewaga małych podmiotów gospodarczych (zatrudniających do 5 osób)
ZAGOSPODAROWANIE TERENU	
<ul style="list-style-type: none">- bardzo korzystna lokalizacja Gminy względem dużych miast (Gliwice, Kędzierzyn-Koźle, Racibórz), ważniejszych drogowych szlaków komunikacyjnych oraz KSSE- budowa autostrady A4 przez teren Gminy z węzłem komunikacyjnym na granicy Gliwic i Sośnicowic- współpraca z sąsiednimi gminami w zakresie budowy infrastruktury technicznej- duże zainteresowanie terenami budowlanymi- wolne tereny pod inwestycje	<ul style="list-style-type: none">- brak rozstrzygnięć dotyczących rozwiązania problemu obciążenia ruchu samochodowego (obwodnica)- brak rozwoju budownictwa komunalnego

SZANSE	ZAGROŻENIA
OTOCZENIE RYNKOWE	
<ul style="list-style-type: none">- duży ruch inwestycyjny w SSE przylegającej do Gminy Sośnicowice (Opel Polska, Roca, Mecalux, Agro Rynek)- możliwość rozszerzenia katalogu świadczonych usług medycznych o usługi specjalistyczne (okulista, chirurg, itp)- duże zapotrzebowanie na mieszkania komunalne (tendencja rosnąca)- dobrze funkcjonujące firmy różnych branż	<ul style="list-style-type: none">- nikłe zapotrzebowanie na usługi kulturalne- wzrost bezrobocia związany z restrukturyzacją przemysłu górniczego, a co za tym idzie wzrost zapotrzebowania na usługi opieki społecznej- niewystarczające środki finansowe na remonty istniejących bądź budowę nowych mieszkań komunalnych
OTOCZENIE DEMOGRAFICZNE I SPOŁECZNE	
<ul style="list-style-type: none">- napływ ludności spoza Gminy wynikający z większego zainteresowania mieszkańców dużych aglomeracji miejskich osiedlaniem się poza miastem- rosnący poziom wykształcenia	<ul style="list-style-type: none">- starzenie się społeczeństwa Gminy (niski przyrost naturalny)- bardzo mały udział ludności pracujących na własny rachunek- zjawiska zachodzące w gospodarce regionu (restrukturyzacja górnictwa, hutnictwa, trudna sytuacja w rolnictwie) mogą spowodować wzrost bezrobocia, a co za tym idzie powstanie stref ubóstwa oraz zmniejszenie moralności mieszkańców- niska aktywność kulturalna mieszkańców

SZANSE	ZAGROŻENIA
OTOCZENIE KONKURENCYJNE/KOOPERACYJNE GMINY	
<ul style="list-style-type: none"> - Gmina Sośnicowice jest położona blisko dużych miast (Gliwice, Rybnik, Racibórz, Kędzierzyn-Koźle), ponadto Gmina znajduje się w pobliżu Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, stąd szanse dla rozwoju sfery gospodarczej Gminy (kontrakty z inwestorami lokującymi swój kapitał w KSSE, spadek bezrobocia, napływ nowych technologii, podniesienie kwalifikacji pracowników, podniesienie poziomu wykształcenia) - budowa autostrady A4 z węzłem komunikacyjnym łączącym ją z drogą 408 Gliwice-Sośnicowice-Kędzierzyn-Koźle - lokalizacja na terenie Gminy Sośnicowice dwóch Miejsc Obsługi Podróżnych (MOP) przy autostradzie A4 (stacje benzynowe, restauracje, motele, parkingi) 	<ul style="list-style-type: none"> - zagrożenia związane z budową autostrady w tym: <ul style="list-style-type: none"> - dewastacja i obniżenie walorów krajobrazu przyrodniczego i kulturowego poza pasem drogowym autostrady; - emisja zanieczyszczeń do atmosfery i emisje hałasu w stopniu przekraczającym dopuszczalne normy, pomimo przewidzianych w projekcie pasów zieleni ochronnej i ekranów - przerwanie ekologicznych i gospodarczych powiązań między obszarami położonymi po obydwu stronach autostrady - specyficzne położenie Gminy Sosnicowice niesie za sobą ujemne skutki wpływające na stan środowiska naturalnego wywołane natężeniem ruchu drogowego
OTOCZENIE MAKROEKONOMICZNE I POLITYCZNE	
<ul style="list-style-type: none"> - wzrost gospodarczy wynikający z polityki rządu wobec podmiotów gospodarczych - polityka podatkowa wobec podmiotów gospodarczych sprzyjająca rozwojowi przedsiębiorczości - integracja społeczna i przestrzenna oraz promocja gospodarcza w ramach powiatu gliwickiego - akcesja do Unii Europejskiej - środki przedakcesyjne i strukturalne Unii Europejskiej 	<ul style="list-style-type: none"> - wzrost poziomu cen zwłaszcza w skali regionu - wysoka stopa procentowa w bankach (wciąż drogi kredyt dla przedsiębiorstw) - pasywna polityka państwa w zakresie przeciwdziałania bezrobociu - brak konstruktywnych działań ze strony rządu dotyczących sektora rolniczego - nieadekwatny podział środków finansowych w stosunku do ilości zadań przekazanych gminom

Zdefiniowanie misji, a tym samym celów strategicznych oraz cząstkowych, a także wyniki analizy SWOT pozwolą w dalszej części niniejszego opracowania na dokładne określenie zadań służących rozwojowi lokalnemu.

3.3 Zadania do realizacji

Lista zadań do realizacji w bezpośredniej bądź dalszej przyszłości powstała na podstawie analizy celów rozwoju Miasta i Gminy Sośnicowice, jego mocnych i słabych stron, a także szans i zagrożeń. Zadania te, pogrupowane tematycznie, a w dalszej części opracowania ułożone według kryterium ważności, rozwiązywane będą poprzez realizację konkretnych projektów inwestycyjnych. Dla każdego projektu realizowanego w latach 2004-2006 określone zostaną ramy czasowe jego realizacji, a także źródła finansowania, oczekiwane rezultaty oraz instytucje odpowiedzialne za wprowadzenie projektu w życie.

Zadania służące realizacji Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Sośnicowice na lata 2004 – 2006 zostały przyporządkowane zdefiniowanym wcześniej celom strategicznym:

„Główne cele strategiczne:

- Nowoczesna infrastruktura
- Ład przestrzenny i czyste środowisko
- Prężna i przyjazna dla środowiska gospodarka
- Zdrowe i mądre społeczeństwo

Sfera społeczna

- Zwiększenie podaży usług społecznych w zakresie kultury, edukacji i służby zdrowia,
- Wzrost poziomu wykształcenia mieszkańców Gminy oraz podnoszenie kwalifikacji pracowników samorządowych,
- Usprawnienie zarządzania Gminą
- Podniesienie świadomości ekologicznej społeczeństwa,
- Rozwój tożsamości i więzi lokalnych,
- Wzrost aktywności społecznej mieszkańców Gminy,
- Wzmocnienie więzi pomiędzy Gminą Sośnicowice i pozostałymi gminami powiatu gliwickiego,
- Zahamowanie migracji z terenów wiejskich

Sfera ekologii i zagospodarowania przestrzennego

- Ograniczenie komunalnych zagrożeń ekologicznych,
- Zachowanie walorów przyrodniczych,
- Racjonalne wykorzystanie zasobów naturalnych,
- Racjonalne gospodarowanie przestrzenią,
- Ochrona gruntów o najwyższych walorach użytkowych

Sfera infrastruktury technicznej

- Tworzenie korzyści lokalizacyjnych dla inwestorów,
- Zwiększenie aktywności w rejonie MOP-ów,
- Rozwój systemów kanalizacji na terenach wiejskich

3.4 Hierarchia zadań przyjętych do realizacji

Hierarchizację zadań przyjętych do realizacji przeprowadzono dla zadań współfinansowanych z budżetu Miasta i Gminy Sośnicowice zgodnie z przyjętym Wieloletnim Planem Inwestycyjnym. Pozostałe zadania będą realizowane równolegle przez inne podmioty zgodnie z przyjętą polityką.

Zadania ujęte w Wieloletnim Planie Inwestycyjnym są efektem wyboru dokonanego na podstawie zgłaszanych propozycji m.in. przez radnych, sołtysów, mieszkańców. To tylko hierarchia części zadań, które należy wykonać. Nie mają one charakteru stałego. Zmiany mogą wiązać się z możliwościami pozyskania środków na ich realizację.

Przy ustalaniu hierarchii wzięto pod uwagę ważność realizacji zadania dla rozwoju Miasta i Gminy Sośnicowice, ale i konieczność kontynuacji niektórych rozpoczętych przedsięwzięć oraz możliwość rozpoczęcia nowych inwestycji. Uszeregowanie projektów według ich ważności dla rozwoju Miasta i Gminy Sośnicowice przedstawia się następująco:

1. Budowa Centrum Oświatowego w Sośnicowicach,
2. Budowa obwodnicy dla Miasta Sośnicowice,
3. Budowa kanalizacji sanitarnej w Smolnicy wraz z rozbudową oczyszczalni ścieków,
4. Budowa ciągu pieszego „Do Groty” w Rachowicach,
5. Budowa kanalizacji sanitarnej i oczyszczalni ścieków dla miejscowości Rachowice i Sierakowice,
6. Budowa chodników przy DW 919 w Sośnicowicach i Bargłówece,
7. Modernizacja Ośrodka Zdrowia,
8. Ułożenie nakładki bitumicznej na ul. Bocznej w Łanach Wielkich,
9. Oświetlenie ul. Wiejskiej w Tworogu Małym (odcinek drogi koło szkoły leśnej)
10. Modernizacja drogi DW 408 w Sierakowicach
11. Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Kozłów,
12. Likwidacja odpadów pestycydowych zgromadzonych w składowisku na terenie IOR Oddział Sośnicowice
13. Odwodnienie ulic: Raska w Tworogu Małym oraz Rocha w Trachach,
14. Budowa infrastruktury technicznej dla terenów ofertowych w Sośnicowicach,
15. Budowa infrastruktury technicznej dla terenów budownictwa mieszkaniowego w Sośnicowicach,
16. Budowa sali gimnastycznej dla szkoły podstawowej w Sierakowicach,

17. Budowa parkingu przy ul. Marcina w Kozłowie,
18. Modernizacja SUW w Sośnicowicach,
19. Modernizacja drogi powiatowej Rachowice – Bojszów

Sprawą priorytetową na dzień dzisiejszy jest ukończenie rozpoczętej w 2002 roku budowy Centrum Oświatowego, a także dalsza realizacja programu kanalizacji Gminy Sośnicowice. Oprócz tego za najważniejsze uznano zadania związane z rozpoczętą w ubiegłych latach modernizacją Ośrodka Zdrowia oraz budowę infrastruktury dla terenów ofertowych i budownictwa mieszkaniowego.

Są jednak zadania strategiczne i niezbędne dla rozwoju Miasta i Gminy Sośnicowice, jak również całego powiatu, które nie należą do zadań własnych Gminy. Należą do nich przede wszystkim: budowa obwodnicy Miasta Sośnicowice (zadanie bardzo mocno akcentowane w Strategii Rozwoju Gminy Sośnicowice oraz innych dokumentach analitycznych i planistycznych Gminy), a także budowa kanalizacji sanitarnej dla miejscowości Kozłów oraz budowa i modernizacja dróg i chodników przy drogach wojewódzkich i powiatowych. Realizacja powyższych zadań możliwa jest tylko przez władzę publiczną szczebla wojewódzkiego oraz powiatowego przy wykorzystaniu środków pozabudżetowych.

Harmonogram realizacji działań oraz oszacowane koszty i sposoby finansowania przedstawiono w dalszej części opracowania.

3.5 Inne proponowane formy aktywizacji społeczności lokalnej

Bardzo istotnym elementem mogącym w decydujący sposób wspomóc rozwój lokalny, szczególnie po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej, jest rozwijanie istniejących stosunków z miastami i gminami partnerskich. Miasto Sośnicowice utrzymuje stosunki partnerskie z gminami: Linden (RFN), Loučna (Czechy). Polegały one głównie na wymianie doświadczeń, nauki języków obcych, poznania kultury innych narodowości i bez wątpienia współpraca powinna zostać rozwinięta w różnych kierunkach.

Idea integracji europejskiej realizowana jest nie tylko na szczeblu centralnym, regionalnym ale także na poziomie lokalnym w ramach współpracy gmin i miast, przy zaangażowaniu zarówno władz samorządowych, jak i mieszkańców. Społeczność lokalna z partnerskich ośrodków realizuje cele rozwoju społecznego i kulturalnego. Sprzyja to wzrostowi aktywności lokalnych społeczności, zwalcza stereotypy, tworzy korzystny klimat przy współpracy gospodarczej.

Posiadanie miejscowości partnerskiej otwiera nowe możliwości dofinansowania

wspólnych przedsięwzięć w postaci dotacji na projekty aktywizacji lokalnych społeczności, wymiany doświadczeń, konferencje, wyjazdy młodzieży itp. Poniżej przedstawiono pokrótce kilka możliwych do objęcia dofinansowaniem projektów.

Proponowane formy aktywizacji młodzieży:

1. wymiana uczniów szkół podstawowych i gimnazjum z innymi szkołami zagranicznymi. Projekt obejmowałby wzajemne wizyty Polaków i cudzoziemców w partnerskich placówkach. W ramach programu dzieci wraz ze swoimi opiekunami poznałyby inne sposoby organizacji struktur szkolnych, nauki przedmiotów, rodzaje zajęć nadobowiązkowych, sposób spędzania czasu wolnego przez młodzież, kulturę i historię innych krajów. Oczekiwane wyniki wizyt to nawiązanie znajomości, które zaowocowałyby kontaktami w przyszłości, poznanie specyfiki innych krajów, poprawa znajomości języków obcych.
2. nawiązanie kontaktów pomiędzy gminnymi, miejskimi kółkami zainteresowań z podobnymi jednostkami z innych krajów. Przedmiotem spotkań mogłyby być takie tematy jak: muzyka, taniec, malarstwo, fotografia, plastyka, wybrane dyscypliny sportowe, etc. Projekty obejmowałyby przygotowanie spotkania z ośrodkami kultury z innych krajów, zorganizowanie seminariów o określonej tematyce (dyskusja na temat filmu, malarstwa, kultury partnerskich krajów, Unii Europejskiej) lub warsztatów (zajęcia dla młodzieży uzdolnionej artystycznie, wykonanie prac plastycznych). Efektem spotkań mogłaby być wystawa prac lub publikacja przedstawiająca wyniki przedsięwzięcia.
3. praktyki zagraniczne oraz wyjazdy mające na celu ukierunkowanie zawodowe lub/i podnoszenie kwalifikacji zawodowych bezrobotnej młodzieży (absolwentów).
4. indywidualny wolontariat młodych ludzi umożliwiający im wykorzystanie własnych umiejętności, rozwijanie zainteresowań, zdobywanie doświadczeń w nowych dziedzinach, poznawanie języków obcych i innych kultur. Takie doświadczenia zwiększyłyby szanse młodzieży na znalezienie w przyszłości ciekawej pracy.
5. przedsięwzięcie polegające na aktywizacji miejscowej społeczności poprzez przygotowanie imprezy tematycznej (np. na temat Unii Europejskiej, kultury krajów członkowskich itp.). Projekt obejmowałby przygotowanie przez młodzież spotkania, konferencji, wystawy na określony temat, w tym również prezentację doświadczeń zdobytych w wyniku pobytu zagranicą w wyniku wymiany młodzieży. Gośćmi na takim spotkaniu mogliby być reprezentanci współpracujących gmin.
6. współpraca młodzieży szkolnej z inną placówką poprzez internet. Celem projektu byłoby

nie tylko nawiązanie kontaktów, ale także rozwijanie zdolności organizacyjnych u młodych ludzi, poprawa znajomości języków obcych, zaangażowanie młodzieży w przygotowanie materiałów promujących ich region.

Powyższe propozycje są jedynie ogólnym zarysem możliwości. Podstawą każdego przedsięwzięcia jest pomysł, który należy rozwinąć, przedstawić w formie projektu i przystąpić do realizacji.

4. REALIZACJA ZADAŃ I PROJEKTÓW

Tabela zawiera zestawienie działań pogrupowanych według przynależności do trzech sfer: społecznej, ekologii i zagospodarowania przestrzennego oraz infrastruktury technicznej.

Tab. 20 Planowane projekty i zadania inwestycyjne w latach 2004 - 2006

Lp	Inwestycje	Realizacja			
		do 2004	2004	2005	2006
INWESTYCJE W ZAKRESIE SFERY SPOŁECZNEJ					
1	Budowa centrum oświatowego w Sośnicowicach				
	1.1 Zagospodarowanie terenu				
	1.2 Gimnazjum				
	1.2.1 Wyposażenie Gimnazjum				
	1.3 Hala sportowa				
	1.4 Amfiteatr				
2	Wykonanie dokumentacji projektowej i przetargowej sali gimnastycznej o wym.24x12 dla szkoły podst. Sierakowicach				
3	Modernizacja Ośrodka Zdrowia				
	3.1 Budowa kotłowni wraz z wymianą instalacji c.o. i wod-kan oraz adaptacja części parteru na gabinety ginekologiczne				
	3.2 Modernizacja Ośrodka Zdrowia – III etap				
INWESTYCJE W ZAKRESIE EKOLOGII I ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO					
1	Program kanalizacji Gminy				
	1.1 Budowa kanalizacji sanitarnej w Smolnicy wraz z rozbudową oczyszczalni ścieków				
	1.2 Dokumentacja projektowa kanalizacji sanitarnej dla m. Sierakowice				
	1.3 Budowa kanalizacji sanitarnej i oczyszczalni ścieków dla m. Rachowice i Sierakowice				
	1.4 Dok. proj kanalizacji sanitarnej dla Kozłowa				
	1.5 Dokumentacja projektowa infrastruktury technicznej (sieć wodociągowa, kanalizacja sanitarna i deszczowa dla terenów ofertowych przy ul. Gliwickiej w Sośnicowicach)				

	1.6 Dokumentacja projektowa infrastruktury technicznej (sieć wodociągowa, kanalizacja sanitarna i deszczowa dla terenu budownictwa mieszkaniowego pomiędzy ulicami Smolnicką a Gimnazjalną w Sośnicowicach)				
2	Sieci wodociągowe				
	2.1 Modernizacja SUW w Sośnicowicach				
3	Likwidacja odpadów pestycydowych zgromadzonych w składowisku na terenie IOR Oddział Sośnicowice				
INWESTYCJE W ZAKRESIE INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ					
	Drogi gminne				
	1.1 Budowa ciągu pieszego „Do Groty” w Rachowicach				
1	1.2 Dokumentacja projektowa drogi na terenie przeznaczonym dla budownictwa mieszkaniowego pomiędzy ulicami Smolnicką a Gliwicką w Sośnicowicach				
	1.3 Nakładka bitumiczna na ul. Bocznej w Łanach Wielkich				
	1.4 Parking przy ul. Marcina w Kozłowie				
	1.5 Oświetlenie ul. Wiejskiej w Tworogu Małym (odcinek drogi koło szkoły leśnej)				
	Odwodnienia dróg				
2	2.1 Tworóg Mały ul. Raska				
	2.2 Trachy ul. Rocha i Wolności				
	Drogi wojewódzkie i powiatowe				
	3.1 Budowa chodnika przy DW 919 w Bargłowie				
3	3.2 Budowa chodnika przy DW 919 w Sośnicowicach na odcinku od OSiR do ul. Zielonej				
	3.3 Modernizacja drogi powiatowej Rachowice-Bojszów				
	3.4 Modernizacja DW 408 w Sierakowicach				

Oprócz zestawionych powyżej zadań przewidywanych do wdrożenia w latach 2004 – 2006 przez władze samorządowe, rozwój lokalny wspomagają także inicjatywy społeczne. Ich wzbudzenie, wdrażanie oraz kontynuacja zależy od mieszkańców Miasta i Gminy, ale również od inwestorów zewnętrznych, chcących realizować swoje przedsięwzięcia na terenie Gminy Sośnicowice. W związku z tym inicjatywy społeczne nie są całkowicie odcięte od kompetencji władz samorządowych. Takie aspekty jak wyznaczenie miejsc lokalizacji potencjalnych projektów, ustalenie zachęt dla inwestorów, przyjazny stosunek władz samorządowych do inwestorów zewnętrznych, promocja ofert inwestycyjnych, podniesienie atrakcyjności Gminy poprzez sukcesywną modernizację infrastruktury społecznej oraz technicznej powodują, że miasto staje się bardziej atrakcyjne. Dotyczy to zarówno opinii lokalnej społeczności, jak i potencjalnych inwestorów.

W związku z tym władze samorządowe powinny dążyć do wywołania takich zachowań

wśród mieszkańców, które powodowałyby ich chęć do rozwijania swoich kwalifikacji, rozpoczęcia własnej działalności gospodarczej, bardziej aktywnego poszukiwania pracy.

W dalszej części niniejszego opracowania zostaną określone procedury wdrażania, finansowania, monitoringu i oceny realizacji Planu Rozwoju Lokalnego. Głównymi jednostkami za to odpowiedzialnymi będą Burmistrz, Rada Gminy i jednostki wydzielone specjalnie w tym celu wśród struktur Urzędu Miasta Sośnicowice. Będą one kontrolować i oceniać stopień realizacji ustaleń Planu w zakresie działań leżących w gestii władz samorządowych.

5. POWIĄZANIE PROJEKTÓW Z DZIAŁANAMI REALIZOWANYMI NA TERENIE MIASTA I GMINY SOŚNICOWICE

Plan Rozwoju Lokalnego jest dokumentem programowym, który integruje potrzeby społeczności lokalnej w zakresie ładu kulturowo – ekologicznego, społecznego, gospodarczo – infrastrukturalnego. W swoich ustaleniach bazuje na dokumentach i programach planistycznych będących podstawą polityki regionalnej zarówno na poziomie krajowym, wojewódzkim jak i powiatowym. Zgodność Planu Rozwoju Lokalnego ze strategicznymi dokumentami planistycznymi jest warunkiem koniecznym jego skutecznej realizacji.

Wszelkie podejmowane działania znajdują odzwierciedlenie w Wieloletnim Planie Inwestycyjnym na lata 2004 - 2006, oraz Programie Ochrony Środowiska Gminy Sośnicowice. Ponadto, są także zgodne ze Strategią rozwoju Gminy Sośnicowice oraz ze Strategią Rozwoju Powiatu Gliwickiego, które zostały opracowane przy aktywnym udziale mieszkańców. Zadania te dążą do poprawy warunków bytowych społeczności lokalnej poprzez budowę niezbędnej infrastruktury oraz do rozwoju mieszkańców, co w rezultacie prowadzi do harmonijnego rozwoju całego regionu. Również Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego została sporządzona w oparciu o te założenia, gdzie jakość i poziom życia mieszkańców jest nadrzędnym przesłaniem. Głównym jej celem jest rozwój cywilizacyjny regionu, tworzenie nowych miejsc pracy oraz poprawa życia mieszkańców, a także poszanowanie wartości duchowego i materialnego dziedzictwa.

Inwestycje planowane w Gminie Sośnicowice poprzez zgodność z wymienionymi wyżej strategiami są spójne także z Narodowym Planem Rozwoju, którego celem strategicznym jest rozwijanie konkurencyjności gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości, zdolnej do długofalowego, harmonijnego rozwoju, zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz poprawę sytuacji społecznej i ekonomicznej w porównaniu z Unią Europejską na poziomie regionalnym i

krajowym.

Ważniejsze zadania finansowane ze środków własnych oraz zewnętrznych, w tym przedakcesyjnych w ostatnich latach

- budowa Centrum Oświatowego w Sośnicowicach
- odbudowa wodociągu w Smolnicy
- program oświetlenia ulic w Gminie
- budowa budynku socjalnego na terenie OSiR w Sośnicowicach (Fundacja Współpracy Polsko – Niemieckiej)
- budowa kanalizacji sanitarnej wraz oczyszczalnią ścieków w obszarze zwartej zabudowy Sośnicowic (Budżet Państwa)
- budowa kanalizacji sanitarnej - osiedle Jagiellońskie w Sośnicowicach (PHARE)
- rozbudowa Miejsko – Gminnego Ośrodka Zdrowia w Sośnicowicach (Europejski Fundusz Rozwoju Wsi Polskiej)
- budowa drogi osiedlowej w Sośnicowicach (SAPARD)
- budowa amfiteatru wraz z alejkami spacerowymi na Szprynku (SAPARD – w trakcie realizacji)

6. OCZEKIWANE WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘĆ PLANU ROZWOJU LOKALNEGO MIASTA I GMINY SOSNICOWICE

Wszystkie zadania przyjęte do realizacji w ramach Planu Rozwoju Lokalnego objęte zostaną monitoringiem rzeczowym, który dostarczy danych obrazujących postęp we wdrażaniu planu oraz umożliwi ocenę jego wykonania.

Wskaźniki obrazujące postęp we wdrażaniu oraz rezultaty tych działań są podzielone na trzy kategorie:

1. wskaźniki produktu – odnoszą się do rzeczowych efektów działania,
2. wskaźniki rezultatu – odpowiadają one bezpośrednim i natychmiastowym efektom wynikającym z wdrożenia Planu,
3. wskaźniki oddziaływania – obrazują konsekwencje danego programu wykraczające poza natychmiastowe efekty dla bezpośrednich beneficjentów. Oddziaływanie może odnosić się do efektów związanych bezpośrednio z podjętym działaniem ale pojawiających się po pewnym czasie oraz do efektów długookresowych, oddziałujących na szerszą populację i pośrednio tylko wynikających ze zrealizowanego działania.

Dla wymienionych w Planie Rozwoju Lokalnego zadań, w ramach przynależności do

poszczególnych priorytetów i działań programów operacyjnych funduszy strukturalnych, określone zostały następujące wskaźniki monitoringu:

Wskaźniki produktu

- x Długość wybudowanej sieci kanalizacyjnej [km]
- x Liczba wybudowanych przyłączy (przykanalików) [szt.]
- x Długość wybudowanych przyłączy (przykanalików) [km]
- x Liczba wybudowanych przepompowni ścieków [szt.]
- x Liczba wybudowanych/zmodernizowanych oczyszczalni ścieków [szt.]
- x Liczba zmodernizowanych stacji uzdatniania wody [szt.]
- x Długość nowobudowanych dróg gminnych z towarzyszącą kanalizacją teletechniczną [km]
- x Liczba wybudowanych miejsc postojowych [szt.]
- x Długość wybudowanych chodników [km]
- x Liczba wybudowanych punktów oświetleniowych [szt.]
- x Liczba zmodernizowanych systemów ciepłowniczych [szt.]
- x Liczba projektów kompleksowego uzbrojenia terenu przeznaczonego pod inwestycje [szt.]
- x Liczba projektów kompleksowego uzbrojenia terenu przeznaczonego pod budownictwo mieszkaniowe [szt.]
- x Powierzchnia zbudowanych placówek oświatowych [m²]

Wskaźniki rezultatów

- x Powierzchnia terenów inwestycyjnych i budowlanych które stały się dostępne w wyniku kompleksowego uzbrojenia terenu [ha]
- x Liczba gospodarstw domowych/budynków podłączonych do sieci kanalizacji sanitarnej [szt.]
- x Długość sieci kanalizacji sanitarnej na terenie gminy [ha]
- x Liczba gospodarstw domowych/budynków obsługiwanych przez stację uzdatniania wody [szt.]
- x Liczba gospodarstw domowych/budynków obsługiwanych przez oczyszczalnię ścieków [szt.]
- x Przepustowość wybudowanych i zmodernizowanych oczyszczalni ścieków [m³/dobe]

- x Wskaźnik powierzchni dróg i chodników objęty modernizacją i ulepszeniem nawierzchni [%]
- x Powierzchnia nowoutworzonych pomieszczeń oświatowych [m²]
- x Poprawa jakości wody [mg Fe, Mn/l]
- x Ilość ścieków oczyszczonych w wybudowanych oraz zmodernizowanych oczyszczalniach ścieków [m³]

Wskaźniki oddziaływania

- x Wskaźnik poprawy jakości dróg w wyniku przeprowadzonej ich modernizacji i ulepszenia nawierzchni [%]
- x Ilość osób korzystających z sieci wodociągowej, kanalizacyjnej [szt.]
- x Wielkość migracji [szt.]
- x Wzrost poziomu życia mieszkańców [%]
- x Ilość ścieków oczyszczonych (w okresie 1 roku) [m³/miesiąc]
- x Polepszenie stanu środowiska naturalnego [%]

7. PLAN FINANSOWY NA LATA 2004 - 2006

Gmina zgodnie z dokumentami tematycznymi programów operacyjnych UE musi zapewnić część środków potrzebnych na realizację inwestycji. Po ogólnym oszacowaniu kosztów poszczególnych projektów dokonano ich podziału na źródła finansowania zgodnie z posiadanymi na dzień dzisiejszy informacjami o ZPORR. Informacje na temat realizowanych projektów, ich finansowanie oraz horyzont czasowy przedstawia poniższa tabela.

Tab 21 Źródła finansowania Planu Rozwoju Lokalnego Miasta i Gminy Sośnicowice w latach 2004 – 2006

Lp	Inwestycje	Nakłady ogółem [PLN]	Źródło Finansowania		Nakłady ogółem w poszczególnych latach [PLN]			
			Środki własne	Środki zewnętrzne	do 2004	2004	2005	2006
INWESTYCJE W ZAKRESIE SFERY SPOŁECZNEJ								
1	Budowa centrum oświatowego w Sośnicowicach							
	1.1 Zagospodarowanie terenu	1 100 000	1 100 000	-	41 000	550 000	509 000	-
	1.2 Gimnazjum	7 200 000	6 761 538	438 462	1 000 000	4 500 000	1 700 000	-
	1.2.1 Wyposażenie Gimnazjum	1 200 000	700 000	500 000	-	-	1 200 000	-
	1.3 Hala sportowa	3 000 000	2 500 000	500 000	-	2 300 000	700 000	-
	1.4 Amfiteatr	280 000	180 338	99 662	-	280 000	-	-
2	Wykonanie dokumentacji projektowej sali gimnastycznej o wym.24x12 dla szkoły podst. Sierakowicach	50 000	50 000	-	-	-	-	50 000
3	Modernizacja Miejsko-Gminnego Ośrodka Zdrowia							
	3.1 Budowa kotłowni wraz z wymianą instalacji c.o. i wod-kan oraz adaptacja części parteru na gabinety ginekologiczne	260 000	158 765	101 235	-	260 000	-	-
	3.2 Modernizacja Ośrodka Zdrowia – III etap	100 000	90 000	10 000	-	-	100 000	-
INWESTYCJE W ZAKRESIE EKOLOGII I ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO								
1	Program kanalizacji Gminy							
	1.1 Budowa kanalizacji sanitarnej w Smolnicy wraz z rozbudową oczyszczalni ścieków	5 832 600	1 544 600	4 288 000	-	122 000	2 286 600	3 424 000
	1.2 Dokumentacja projektowa kanalizacji sanitarnej dla m. Sierakowice	140 000	140 000	-	-	-	140 000	-
	1.3 Budowa kanalizacji sanitarnej i oczyszczalni ścieków dla m. Rachowice i Sierakowice	50 000	50 000	-	-	-	-	50 000
	1.4 Dokumentacja projektowa kanalizacji dla Kozłowa	150 000	150 000	-	-	-	-	150 000
	1.5 Dokumentacja projektowa infrastruktury technicznej (sieć wodociągowa, kanalizacja sanitarna i deszczowa dla terenów ofertowych przy ul. Gliwickiej w Sośnicowicach)	70 000	70 000	-	-	-	70 000	-
	1.6 Dokumentacja projektowa infrastruktury technicznej (sieć wodociągowa, kanalizacja sanitarna i deszczowa dla terenu budownictwa mieszkaniowego pomiędzy ulicami Smolnicką a Gimnazjalną w Sośnicowicach)	80 000	80 000	-	-	-	80 000	-
2	Sieci wodociągowe							
	2.1 Modernizacja SUW w Sośnicowicach	400 000	100 000	300 000	-	-	-	400 000
3	Likwidacja odpadów pestycydowych zgromadzonych w składowisku na terenie IOR Oddział Sośnicowice*	630 000	-	630 000	-	-	630 000	-
INWESTYCJE W ZAKRESIE INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ								

1	Drogi gminne							
	1.1 Budowa ciągu pieszego „Do Groty” w Rachowicach	150 000	53 000	97 000	-	13 000	137 000	-
	1.2 Dokumentacja projektowa drogi na terenie przeznaczonym dla budownictwa mieszkaniowego pomiędzy ulicami Smolnicką a Gliwicką w Sośnicowicach	20 000	20 000	-	-	-	20 000	-
	1.3 Nakładka bitumiczna na ul. Bocznej w Łanach Wielkich	40 000	40 000	-	-	40 000	-	-
	1.4 Parking przy ul. Marcina w Kozłowie	60 000	60 000	-	-	60 000	-	-
	1.5 Oświetlenie ul. Wiejskiej w Tworogu Małym (odcinek drogi koło szkółki leśnej)	40 000	40 000	-	-	9 000	31 000	-
2	Odwodnienia dróg							
	2.1 Tworóg Mały ul. Raska	60 000	60 000	-	-	-	-	60 000
	2.2 Trachy ul. Rocha i Wolności	100 000	100 000	-	-	-	100 000	-
3	Drogi wojewódzkie i powiatowe							
	3.1 Budowa chodnika przy DW 919 w Bargłównie	210 000	210 000	-	-	210 000	-	-
	3.2 Budowa chodnika przy DW 919 w Sośnicowicach na odcinku od OSiR do ul. Zielonej	135 000	135 000	-	-	15 000	-	120 000
	3.3 Modernizacja drogi powiatowej Rachowice-Bojszów	100 000	100 000	-	-	-	100 000	-
	3.4 Modernizacja DW 408 w Sierakowicach	50 000	50 000	-	-	-	-	50 000

* - Jednostką realizującą zadanie jest Instytut Ochrony Roślin Oddział Sośnicowice

ŚRODKI ZEWNĘTRZNE

Inwestycje w zakresie sfery społecznej:

- Pożyczka z WFOŚiGW na Gimnazjum - 438 462 zł
- Dotacja Kuratorium na wyposażenie Gimnazjum – 500 000 zł
- Dotacja MENiS na halę sportową – 500 000 zł
- Dotacja SAPARD na Amfiteatr – 99 662 zł
- Pożyczka WFOŚiGW na kotłownię w budynku Ośr. Zdrowia – 101 235 zł
- Dotacja z Fundacji Rozwoju Wsi na III etap modern. Ośr. Zdr. - 10 000 zł

Inwestycje w zakresie ekologii i zagospodarowania przestrzennego

- Dotacja z funduszy UE na kanalizację Smolnicy - 4 288 000
- Dotacja z funduszy UE na kanalizację w Rachowicach i Sierakowicach
- Dotacja ze środków ISPA na kanalizację w Kozłowie
- Dotacja z funduszy UE na modernizację SUW w Sośnicowicach – 300 000
- Dotacja z funduszy UE (62,5 %) oraz WFOŚiGW (37,5 %) na likwidację odpadów pestycydowych na terenie IOR w Sośnicowicach

Inwestycje w zakresie infrastruktury technicznej:

- Dotacja z funduszy UE na budowę ciągu pieszego „Do Groty” – 97 000

8. SYSTEM WDRAŻANIA PLANU ROZWOJU LOKALNEGO

Plan Rozwoju Lokalnego jest dokumentem ponadkadencyjnym, określającym cele i programy działań na kilka lat oraz wymagającym ciągłej pracy nad podnoszeniem jego jakości. Proces jego wdrażania jest złożonym przedsięwzięciem, wymagającym dobrego przygotowania informacyjnego i stałej komunikacji z otoczeniem. Wdrożeniu planu towarzyszyć będzie jego ewaluacja, która będzie się opierać na pozyskiwaniu obiektywnej informacji o jego przebiegu, skutkach i publicznym odbiorze.

Ze względu na swój długookresowy charakter wdrażanie założeń Planu Rozwoju Lokalnego jest procesem ciągłym, wymagającym stałego śledzenia zmian prawnych, gospodarczych, politycznych oraz elastyczności w dostosowaniu się do priorytetów w zakresie uzyskiwania zewnętrznych środków finansowych.

System wdrażania Planu Rozwoju Lokalnego Miasta i Gminy Sośnicowice jest realizowany w oparciu o system wdrażania pomocy strukturalnej Unii Europejskiej. Unia Europejska nakłada na państwa członkowskie – beneficjentów korzystających ze środków finansowych funduszy strukturalnych obowiązek przestrzegania zasad i procedur wspólnotowych, które zostały określone w Rozporządzeniu ramowym nr 1260/1999/WE z dnia 21 czerwca 1999r.

Poszczególne projekty będą wdrażane w oparciu o zasady wydatkowania środków według źródeł ich pochodzenia. Korzystanie ze środków własnych, jak i środków unijnych wymusza konieczność sprostania wielu wymogom formalnym, głównie za sprawą odmiennych zasad wykorzystania danych środków finansowych.

1. Instytucja Zarządzająca Planem Rozwoju Lokalnego

Funkcję Instytucji Zarządzającej i koordynującej realizację Planu Rozwoju Lokalnego Miasta i Gminy Sośnicowice będzie pełnił specjalnie powołany zespół pracowników Urzędu Miasta i Gminy Sośnicowice. Zakres zadań Instytucji Zarządzającej obejmuje między innymi:

- ◆ ustalenie szczegółowych zasad i kryteriów realizacji Planu,
- ◆ zapewnienie zgodności realizacji Planu z poszczególnymi dokumentami programowymi wyższego rzędu, w tym w szczególności w zakresie zamówień publicznych, zasad konkurencji, ochrony środowiska, jak też zagwarantowanie przestrzegania zasad zawierania kontraktów publicznych,
- ◆ zbieranie danych statystycznych i finansowych na temat postępów wdrażania oraz przebiegu realizacji projektów w ramach Planu,

- ◆ zapewnienie przygotowania i wdrożenia planu działań w zakresie informacji i promocji Planu,
- ◆ przygotowanie rocznych raportów na temat wdrażania Planu, zbieranie informacji do rocznego raportu o nieprawidłowościach,
- ◆ dokonanie oceny po zakończeniu realizacji Planu.

Do właściwej oceny Planu Instytucja Zarządzająca może tworzyć grupy robocze, korzystać z opinii niezależnych ekspertów lub usług innych instytucji.

2. Instytucja wdrażająca Plan Rozwoju Lokalnego

Urząd Miasta i Gminy w Sośnicowicach jako instytucja wdrażająca Plan Rozwoju Lokalnego jest odpowiedzialny za:

- ◆ kreowanie, przyjmowanie i składanie wniosków aplikacyjnych od instytucji podległych – beneficjentów pomocy,
- ◆ kontrolę formalną składanych wniosków, ich zgodności z procedurami i z zapisami w Planie,
- ◆ ewentualne monitorowanie wdrażania poszczególnych projektów,
- ◆ zapewnienie informowania o współfinansowaniu przez UE realizowanych projektów.

9. MONITOROWANIE, OCENA I KOMUNIKACJA SPOŁECZNA

9.1 System monitorowania Planu Rozwoju Lokalnego

Kluczowe znaczenie w monitorowaniu i stymulowaniu realizacji Planu Rozwoju Lokalnego posiada Burmistrz Miasta i Gminy Sośnicowice oraz Rada Miejska. Instytucja Zarządzająca współpracuje z Burmistrzem, Zastępcą Burmistrza i Skarbnikiem, których główną rolą będzie monitorowanie przebiegu realizacji zadań zawartych w Planie oraz ewentualne interweniowanie w przypadku stwierdzenia spóźnień lub nieuzasadnionej rezygnacji z realizacji zadania.

9.2 Sposoby oceny Planu Rozwoju Lokalnego

Skuteczność Planu Rozwoju Lokalnego będzie poddawana bieżącej ocenie. Sprawowana ona będzie przez Burmistrza Miasta i Gminy Sośnicowice oraz Radę Miejską przy pomocy wskaźników postępu realizacji i oceny skuteczności wdrażanych projektów określonych w

poszczególnych programach operacyjnych i w wytycznych opracowanych przez Ministerstwo Gospodarki i Pracy.

9.3 Sposoby inicjowania współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi

Plan Rozwoju Lokalnego jest dokumentem otwartym i winien być uzupełniany poprzez wpis nowych zadań organizacyjnych i inwestycyjnych raz w roku kalendarzowym w okresie planowania budżetu Miasta i Gminy Sońcówice. Wprowadzane korekty przyjętego Planu będą wynikały z procesu transformacji społeczno – gospodarczych oraz zmian hierarchii priorytetów przejętych przez władze Sońcówic.

Wszelkie postulaty i wnioski przedsięwzięć do Planu Rozwoju Lokalnego przyjmuje pełnomocnik ds. rozwoju lokalnego, pełniący funkcję koordynatora zespołu zadaniowego przygotowującego Plan.

Postulaty do PRL oraz wnioski składać mogą radni, stowarzyszenia i nieformalne grupy mieszkańców, organizacje powiązane z budżetem Gminy, w tym również spółki prawa handlowego.

9.4 Public Relation Planu Rozwoju Lokalnego

Zadaniem działań informacyjnych i promocyjnych jest:

- ✓ zapewnienie powszechnego dostępu do informacji o możliwościach ubiegania się o wsparcie ze środków funduszy strukturalnych na realizację projektów służących rozwojowi regionalnemu dla wszystkich grup docelowych z terenu Miasta i Gminy Sońcówice,
- ✓ zapewnienie czytelnej informacji o kryteriach oceny i wyboru projektów oraz obowiązujących w tym zakresie procedurach,
- ✓ zapewnienie bieżącego informowania opinii publicznej o zakresie i wymiarze pomocy wspólnotowej dla poszczególnych projektów i rezultatach działań na poziomie Miasta,
- ✓ inicjowanie dodatkowych działań promocyjnych o zasięgu lokalnym,
- ✓ zapewnienie współpracy z instytucjami zaangażowanymi w monitorowanie i realizowanie Planu Rozwoju Lokalnego w zakresie działań informacyjnych i promocyjnych poprzez wymianę informacji i wspólne przedsięwzięcia,

- ✓ wykorzystanie nowoczesnych źródeł przekazu i nowoczesnych technologii, m.in. takich jak: internet, poczta elektroniczna, elektroniczna archiwizacja dokumentów, w celu usprawnienia komunikacji pomiędzy podmiotami uczestniczącymi w realizacji Planu Rozwoju Lokalnego.

Wszelkie działania podejmowane w ramach Planu Rozwoju Lokalnego Miasta i Gminy Sośnicowice będą uwzględniały specyficzne potrzeby grup docelowych w kwestii informacji oraz użytych instrumentów w celu osiągnięcia maksymalnej skuteczności. Grupami docelowymi Planu są:

- ✓ społeczeństwo – to bezpośredni beneficjent – kształtowanie i informowanie opinii publicznej poprzez przekazywanie powszechnej wiedzy o działaniach Unii Europejskiej, o wdrażaniu i wykorzystaniu środków wspólnotowych, o korzyściach płynących z członkostwa, o budowaniu pozytywnego wizerunku podmiotów zaangażowanych w proces wdrażania pomocy, co przyczyni się do poparcia dla inwestycji,
- ✓ beneficjenci to osoby, instytucje lub grupy społeczne bezpośrednio korzystające z wdrażanej pomocy:
- ✓ jednostki samorządu terytorialnego szczebla gminnego,
- ✓ podmioty będące jednostkami podległymi samorządowi gminnemu bądź realizujące zadania jednostki samorządu terytorialnego,
- ✓ podmioty gospodarcze,
- ✓ organizacje zrzeszające przedsiębiorców,
- ✓ organizacje pozarządowe,
- ✓ inne organizacje społeczne,
- ✓ media.

Szczególnie istotną jest potrzeba kształtowania pozytywnego wizerunku Planu Rozwoju Gospodarczego Miasta i Gminy Sośnicowice. Za jego pośrednictwem należy kształtować świadomość w zakresie istnienia oraz możliwości pozyskania środków dla jednostek samorządu terytorialnego, a od tego uzależnione jest wykorzystanie pomocy w ramach funduszy strukturalnych płynących z Unii Europejskiej.

Aby osiągnąć cele związane z informacją i promocją Planu Rozwoju Lokalnego będą stosowane m.in. następujące środki i instrumenty:

- ✓ wizytacje projektów, ekspozycje projektów – mogą stanowić skuteczne metody prezentacji osiągnięć w zakresie inicjatyw z wykorzystaniem środków unijnych,

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Sońcówice

- ✓ informowanie o projektach i ich promocja przez beneficjentów – dbanie o przekazywanie odpowiedniej wiedzy beneficjentom z terenu Miasta i Gminy Sońcówice – odpowiedzialnych za spełnienie wymogów w tym zakresie,
- ✓ serwisy internetowe – to szybkie i ogólnodostępne źródło informacji na temat możliwości pozyskania pomocy unijnej, zaś dla opinii publicznej będzie to kompleksowe źródło informacji o osiągnięciach Planu Rozwoju Lokalnego i wsparciu ze środków Unii Europejskiej dla Miasta i Gminy Sońcówice,
- ✓ publikacje, broszury informacyjne, plakaty, reklamy, materiały audio – wizualne, ulotki – pozwalają w łatwy, przystępny i atrakcyjny sposób przekazywać wiedzę o Unii Europejskiej i dostępnej pomocy, a także o roli sońcówickich instytucji w zarządzaniu tą pomocą,
- ✓ współpraca z mediami – publikacje prasowe, artykuły, relacje, wiadomości w lokalnej i regionalnej telewizji oraz rozgłoszeniach radiowych, audycje, reklamy czy ogłoszenia to kluczowe źródła przekazu wszelkich informacji o realizacji Planu Rozwoju Lokalnego w szczególności w odniesieniu do opinii publicznej.